

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คู่มือในอุดมคติและการเลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหาโดยมีความ
เชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรกำกับและความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปร
ส่งผ่าน

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE RELATION BETWEEN PARTNER FIT AND CONFLICT STYLES: A MEDIATION EFFECT
OF RELATIONSHIP SATISFACTION AND A MODERATION EFFECT OF IMPLICIT THEORIES
OF RELATIONSHIP

Miss Vasaporn Chaiyakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2017

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คู่ครองในอุดมคติและการ
เลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหาโดยมีความเชื่อส่วน
บุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรกำกับและความพึง
พอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

โดย

นางสาววสพร ไชยะกุล

สาขาวิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร. ทิพย์นภา หวนสุริยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะจิตวิทยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณระพี สุทธิวรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. ประพิมพา จรัสรัตนกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร. ทิพย์นภา หวนสุริยา)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ ดร. ภัคนันท์ จิตต์ธรรม)

วสพร ไชยะกุล : ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คู่ครองในอุดมคติและการเลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหาโดยมีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรกำกับและความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน (THE RELATION BETWEEN PARTNER FIT AND CONFLICT STYLES: A MEDIATION EFFECT OF RELATIONSHIP SATISFACTION AND A MODERATION EFFECT OF IMPLICIT THEORIES OF RELATIONSHIP) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร. ทิพย์นภา หวนสุริยา, 80 หน้า.

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติและรูปแบบการรับมือกับปัญหา โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน และมีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้เป็นตัวแปรกำกับ กลุ่มตัวอย่างเป็นคนทั่วไป อายุ 18-60 ปี จำนวน 302 คน (ชาย 164 คน หญิง 138 คน) ที่มีคู่อุปการกิจในปัจจุบันซึ่งคบหากันเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ ผู้เข้าร่วมการวิจัยตอบแบบสอบถาม การรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติ ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ การรับมือกับปัญหาแบบส่งเสริมความสัมพันธ์ และความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ผลพบว่าการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติส่งผลทางตรงทางบวกต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์ โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน แต่ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ไม่มีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ผลที่พบสามารถอธิบายได้ว่า บุคคลที่มีการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติสูง จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากกว่า ส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะใช้รูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์มากกว่า ในทางกลับกัน ผู้ที่มีการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติต่ำ มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำกว่า ส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะใช้รูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์มากกว่า โดยแบบแผนความสัมพันธ์นี้เกิดขึ้นทั้งในคนที่มีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้สูงและต่ำ

สาขาวิชา จิตวิทยา

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2560

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5777625038 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: PARTNER FIT / CONFLICT STYLES / WORK-IT-OUT BELIEF / RELATIONSHIP SATISFACTION

VASAPORN CHAIYAKUL: THE RELATION BETWEEN PARTNER FIT AND CONFLICT STYLES: A MEDIATION EFFECT OF RELATIONSHIP SATISFACTION AND A MODERATION EFFECT OF IMPLICIT THEORIES OF RELATIONSHIP. ADVISOR: LECTURER DR. THIPNAPA HUANSURIYA, 80 pp.

The purpose of this study is to examine the relation between partner fit and conflict styles with a mediated effect of relationship satisfaction and a moderation effect of “work-it-out” implicit theories of relationship. We collected data from a convenience sample of 302 Thai citizen ages 18-60 years old (164 males and 138 females) who has been in a romantic relationship for at least 6 months. They responded to an online survey which includes the measures of partner fit, work-it-out belief, positive conflict styles, negative conflict styles and relationship satisfaction. Results showed that there was a positive direct effect of partner fit on relationship satisfaction, as well as a positive indirect effect on positive conflict style and a negative indirect effect on negative conflict style mediated by relationship satisfaction. Specifically, perceived high partner fit significantly predicts lower relationship satisfaction, which in turn predicts their tendency to use positive conflict styles that improve relationship and perceived low partner fit significantly predicts lower relationship satisfaction, which in turn predicts their tendency to use negative conflict styles that deteriorate relationship. This pattern of the associations is the same for participants with high and low work-it-out implicit theory of relationship.

Field of Study: Psychology

Academic Year: 2017

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	4
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	4
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในความสัมพันธ์และรูปแบบการรับมือกับปัญหา	13
ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเดบิตโต้ได้.....	19
การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ และความพึงพอใจในความสัมพันธ์.....	19
ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติและรูปแบบการรับมือกับปัญหา โดยมี ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรกำกับ และความพึงพอใจใน ความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน.....	21
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	26
สมมติฐานในการวิจัย.....	26
คำจำกัดความ	27
ตัวแปรในการวิจัย.....	28
ขอบเขตของงานวิจัย.....	28
ประโยชน์ที่จะได้รับ	28
บทที่ 2 วิธีการดำเนินวิจัย.....	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
วิธีการเก็บข้อมูล	29

แผนวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	32
ตอนที่ 2 ค่าสถิติบรรยายและการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น	32
ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	35
ตอนที่ 2 ค่าสถิติบรรยายและการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น	36
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของโมเดลการวิจัยหลัก.....	38
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย	43
ตอนที่ 1 อิทธิพลของความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับรูปแบบการรับมือกับปัญหา	43
ตอนที่ 2 อิทธิพลของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์.....	44
ตอนที่ 3 อิทธิพลกำกับของความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่มีต่อความสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติและความพึงพอใจในความสัมพันธ์	45
ตอนที่ 4 การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหา โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน	45
ประโยชน์ทางวิชาการและการประยุกต์ใช้	46
ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ.....	47
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	48
ประโยชน์ทางวิชาการและการประยุกต์ใช้	49
ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ.....	50
รายการอ้างอิง	51
ภาคผนวก ก.....	63
ภาคผนวก ข.....	69
รายการอ้างอิง	78
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	80

สารบัญภาพ

โมเดลการลงทุน	10
ทฤษฎี เป้าหมาย และรูปแบบการตอบสนองในแต่ละสถานการณ์	26
โมเดลการวิจัย	40

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครูตรงกับอุดมคติ และรูปแบบการรับมือกับปัญหา โดยมีความ
พึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน และความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโต
ได้เป็นตัวแปรกำกับ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE RELATION BETWEEN PARTNER FIT AND CONFLICT STYLES: A MEDIATION EFFECT
OF RELATIONSHIP SATISFACTION AND A MODERATION EFFECT OF IMPLICIT THEORIES
OF RELATIONSHIP

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Psychology
Faculty of Psychology
Chulalongkorn University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการหย่าร้างในประเทศไทย ถือว่าเป็นหนึ่งในปัญหาครอบครัวที่มีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จากตัวอย่างสถิติโดย พรรณพิมล วิบุลากร (2557) โฆษกกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งว่า ใน พ.ศ. 2546 มีคู่สมรสเก่าที่จดทะเบียนหย่าถึง 80,836 คู่ หากเทียบกับจำนวนผู้จดทะเบียนสมรสในปีเดียวกันคือ 328,356 คู่ คิดเป็นอัตราส่วนได้ประมาณ 1:4 แต่จากข้อมูลใน พ.ศ. 2555 มีการจดทะเบียนหย่าถึง 111,377 คู่ หากเทียบกับจำนวนผู้จดทะเบียนสมรสในปีเดียวกันคือ 314,338 คู่ คิดเป็นอัตราส่วนถึงประมาณ 1:3 ซึ่งถือว่าเยอะขึ้นมากในช่วงระยะเวลา 9 ปี ซึ่งทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหา ว่าปัจจัยสำคัญในการหย่าร้างนั้นเกิดจากอะไร โดยปัจจัยหนึ่งที่นักวิจัยทั้งไทยและต่างประเทศถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการหย่าร้างคือเรื่องความขัดแย้งในความสัมพันธ์ (conflict in relationships)

Peterson (1983) กล่าวไว้ว่า ความขัดแย้ง (conflict) คือ กระบวนการระหว่างบุคคล (interpersonal process) ที่จะเกิดขึ้นเมื่อ ในสถานการณ์ที่บุคคลสองคนขึ้นไปมีจุดมุ่งหมายที่ไม่เหมือนกัน และเมื่อจุดมุ่งหมายของบุคคลหนึ่งขัดขวางการไปถึงจุดมุ่งหมายของอีกบุคคลหนึ่ง ความขัดแย้งก็จะเกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น จุดมุ่งหมายของสามีที่จะมีลูกทันทีหลังแต่งงานนั้นขัดกับจุดมุ่งหมายของภรรยาที่ต้องการทำงาน ไม่อยากกลางานเพื่อการเลี้ยงลูก หรือลาออกจากความสัมพันธ์มาเป็นแม่บ้านเพราะกำลังก้าวหน้าในหน้าที่การงาน จุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันนี้มีความเป็นไปได้สูงที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคลทั้งสองเพราะจุดมุ่งหมายของสามีส่งผลต่อจุดมุ่งหมายของภรรยา สิ่งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยในไทย (พรรณพิมล วิบุลากร วิบุลากร, 2557) ซึ่งพบว่าหนึ่งในสาเหตุการหย่าร้างมาจากความขัดแย้งระหว่างคนในครอบครัวมากขึ้น โดยความขัดแย้งนั้นเกิดขึ้นจากความตึงเครียดจากชีวิตทั้งภายในครอบครัว เช่น ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันในแนวทางการเลี้ยงลูก และภายนอกครอบครัว เช่น ปัญหาในที่ทำงานที่มากขึ้น

ความขัดแย้งนั้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในชีวิตคู่ อย่างไรก็ตามบุคคลมีความสามารถในการบังคับการดำเนินของความขัดแย้งได้ ผู้วิจัยพบว่ามนุษย์มีรูปแบบการรับมือกับความขัดแย้งในความสัมพันธ์อยู่ 4 แบบ ได้แก่ 1) การออกจากความสัมพันธ์ (exit) หมายถึง การยุติความสัมพันธ์ด้วยวาจาหรือการกระทำที่ชัดเจน 2) การรอคอยด้วยความจงรักภักดี (loyalty) คือ รอให้ปัญหาคลีคลายลงไปเองอย่างมีความหวัง 3) การสื่อสารโดยตรง (voice) คือ การออกความคิดเห็น ท้าวิธีแก้ปัญหามาในเชิงรุก และรูปแบบสุดท้าย คือ 4) การเพิกเฉย (neglect) หรือการเพิกเฉยต่อปัญหาด้วย

ความหวังว่าปัญหาจะบานปลายจนความสัมพันธ์ยุติลงไปเอง เมื่อเกิดความขัดแย้ง หากบุคคลรับมือด้วยการรอคอยด้วยความจงรักภักดีและการสื่อสารโดยตรงจะส่งผลให้ความสัมพันธ์พัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่การรับมือด้วยการเพิกเฉยและการออกจากความสัมพันธ์ จะทำให้ความสัมพันธ์มีแนวโน้มที่จะยุติลง (Gottman, Driver, & Tabares, 2002; Rubult, Johnson, & Morrow, 1986) จากงานส่วนนี้ทำให้เห็นถึงความสำคัญว่ารูปแบบการรับมือกับความขัดแย้งนั้น มีความสำคัญต่อปัญหาการหย่าร้างเพียงใด

คำถาม ที่ตามมาคือ แล้วบุคคลจะใช้รูปแบบใดการรับมือกับความขัดแย้งในความสัมพันธ์จากการศึกษาวรรณกรรม พบว่าการเลือกรูปแบบของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (relationship satisfaction) ในขณะนั้น ยิ่งมีความพึงพอใจมากบุคคลก็จะยิ่งเลือกวิธีที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในทางบวกเช่นการสื่อสารโดยตรง หรือการรอคอยด้วยความจงรักภักดี แต่ถ้าบุคคลยังมีความพึงพอใจต่ำก็จะมีแนวโน้มที่จะเลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหา ด้วยการออกจากความสัมพันธ์ และการเพิกเฉยซึ่งจะนำไปสู่การยุติความสัมพันธ์ในที่สุด (Cramer, 2000; Rusbult, 1982; Rusbult & Zembrodt, 1982)

อย่างไรก็ตามความพึงพอใจในความสัมพันธ์นั้น ขึ้นอยู่กับการรับรู้ปัจจัยต่าง ๆ ในความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงก็ได้ จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่าการรับรู้การรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติ (partner fit) นั้นมีผลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมากโดยเฉพาะเมื่อบุคคลมีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบชะตาลิขิต (destiny belief) (Franiuk, 2004; Franiuk, 2002)

จากที่กล่าวมาถึงความสำคัญของปัญหา รูปแบบการรับมือกับความขัดแย้งจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญจากการทบทวนวรรณกรรมที่ใช้ทำนายปัญหาการหย่าร้างที่เป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงขึ้นในสังคมไทยได้ดี การศึกษาตัวแปรดังกล่าวว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้คนรับมือกับความขัดแย้งที่แตกต่างกัน อันได้แก่ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และความเชื่อส่วนบุคคล น่าจะทำเข้าใจถึงตัวแปรรูปแบบการรับมือกับความขัดแย้งในความสัมพันธ์มากขึ้น และหวังว่าองค์ความรู้ที่ได้จะใช้ในการประยุกต์จัดการกับความขัดแย้งภายในชีวิตสมรสให้เป็นผลดีที่สุด เพื่อสะสางปัญหาก่อนที่จะบานปลายจนอาจนำไปสู่การหย่าร้างต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการรับมือกับปัญหา (conflict styles)

มโนทัศน์เกี่ยวกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาในความสัมพันธ์นั้น เป็นสิ่งที่ได้รับการสนใจศึกษามานานแล้ว โดยอยู่ในการศึกษาที่เกี่ยวกับการตอบสนองที่เฉพาะเจาะจงต่อความไม่พอใจในความสัมพันธ์ ดังงานวิจัยหลายชิ้นศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับความไม่พอใจในความสัมพันธ์ เช่น การหย่าร้างและการเลิกรา (Hill et al., 1976; Levinger & Moles, 1979; Sprecher, 2002) รูปแบบการสื่อสารของคู่รัก (Fineberg & Lowman, 1975; Gottman, 2013; Wills, Weiss, & Patterson, 1974) การมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ไม่ใช่คู่ครอง (Glass & Wright, 1977; Jaffe & Kanter, 1976; Treas & Giesen, 2000;) และการแสดงอารมณ์ทางลบและความเป็นปรปักษ์ต่อคู่ครอง (Billings, 1979; Gottman, 2013; Gottman, Notarius, Markman, Bank, & Yoppi, 1976) โดยนักวิจัยเหล่านี้ได้ระบุรูปแบบและผลที่ตามมาของการตอบสนองต่อความไม่พึงพอใจหลากหลายรูปแบบ หากแต่พวกเขาไม่เคยตั้งชื่อให้การตอบสนองพวกนี้ หรือระบุว่าตัวแปรอะไรส่งเสริมให้มีการตอบสนองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

ต่อมา มีนักจิตวิทยาอีกหลายคนได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการและการถดถอยของความสัมพันธ์ เช่น การสื่อสารที่มีระดับการเปิดเผยตัวตนที่น้อยลง หรือกล่าวอีกทางคือ เช่น การอภิปรายเกี่ยวกับกระบวนการถอนตัว (depenetration process) ของ Altman และ Taylor (1973) ซึ่งสำรวจกระบวนการจัดการปัญหาในความสัมพันธ์ และเสนอว่ากระบวนการถอนตัวเป็นวงจรที่วกกลับไปกลับมาระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์และการถอยห่าง ซึ่งนำไปสู่การแลกเปลี่ยนที่มีความยืดหยุ่นน้อยลง เช่น คู่ครองทำอะไรที่ไม่เข้าหูนี้เข้าตาอีกที และ Levinger (1979) อธิบายการพัฒนาและจุดจบของความชอบพอดังคู่ใจกัน และการก่อตัวของความเหินห่าง (ความผูกมัด หน้าที่ และค่าเสียหายในการยุติความสัมพันธ์) ที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในความสัมพันธ์ เช่น การมีพูดคุยด้วยกันดี ๆ น้อยลง จะเห็นได้ว่าแม้การศึกษาทั้งสองนี้ให้แง่คิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับกระบวนการเติบโตและถดถอยของความสัมพันธ์ ก็ยังพุ่งเป้าไปที่การตัดสินใจว่าจะอยู่หรือยุติความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีความไม่พอใจอยู่ดี

งานวิจัยที่มีการแบ่งการรับมือกับปัญหาเป็นรูปแบบต่าง ๆ ในช่วงแรกนั้น อยู่ในบริบทของธุรกิจ เศรษฐกิจ และการเมือง ในหนังสือของ Albert Hirschman (1970) ที่มีชื่อว่า Exit, Voice, & Loyalty: Responses to Decline in Firms, Organizations & States ซึ่งกล่าวถึงการตอบสนองของลูกค้า เมื่อเกิดความไม่พอใจในองค์กร โดยลูกค้าอาจเลิกซื้อสินค้าจากบริษัท (exit option) หรือแสดงความไม่พอใจออกมาให้ผู้บริหารขององค์กรรู้ (voice option) ทำให้องค์กรมีโอกาสค้นหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แนวคิดนี้ได้รับความนิยมและถูกเอาไปใช้งานอย่างแพร่หลาย และ

เป็นเหมือนทฤษฎีที่ Rusbult (1982) ใช้เป็นแม่แบบในการพัฒนารูปแบบการรับมือกับปัญหาในชีวิตคู่

Hirschman (1970) สนใจเกี่ยวกับการถดถอย หรือปัญหาชั่วคราว (repairable lapses) ขององค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ที่มีผลงาน สินค้า หรือการให้บริการที่แย่งเพียงชั่วคราว และยังเป็นสิ่งที่สามารถแก้ไขได้ และได้ประยุกต์แนวคิดนี้เข้ากับบริบทของพฤติกรรมองค์กร โดยเขาระบุและตั้งชื่อการตอบสนองที่มาจากความไม่พอใจต่อองค์กร 3 แบบ การตอบสนองแบบแรกคือ การออกจากความสัมพันธ์ (exit) หมายถึงการที่พนักงานหรือบุคลากรขององค์กรออกจากความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นผลมาจากความไม่พอใจต่อองค์กร การตัดสินใจที่จะถอนตัวหรือเปลี่ยนงาน เป็นการกระทำที่ต้องใช้ความตั้งใจมากและแสดงให้เห็นว่าพนักงานที่ตัดสินใจแบบนี้เชื่อว่าสถานการณ์จะไม่มีทางดีขึ้น การตอบสนองนี้มีอิทธิพลสูงและมักทำให้ผู้ว่าจ้างเกิดความสงสัยว่าเกิดอะไรขึ้น จึงเกิดการตัดสินใจที่เด็ดขาดและรุนแรงเช่นนี้

ต่อมาการตอบสนองแบบที่สองคือ การสื่อสารโดยตรง (voice) ซึ่ง Hirschman ให้นิยามว่าเป็นการพยายามปรับเปลี่ยนสถานการณ์แทนที่จะหนีจากสถานการณ์ การสื่อสารโดยตรงในที่นี้มักหมายถึงการที่พนักงาน “อุทธรณ์” หรือต่อรองต่อผู้ที่อยู่ในระดับบริหารให้จัดการปัญหาที่ตนไม่พอใจ เน้นย้ำถึงการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาเพื่อกลับไปสู่ระดับการทำงานที่มีประสิทธิภาพอีกครั้ง Hirschman กล่าวว่า การสื่อสารโดยตรงเป็นกลไกที่ใช้แก้ปัญหาได้จริงๆ และพนักงานมักจะใช้เมื่อพวกเขามีส่วนร่วมในองค์กรมากระดับหนึ่ง

ส่วนการตอบสนองแบบสุดท้ายที่ Hirschman ระบุไว้คือ การรอคอยด้วยความจงรักภักดี (loyalty) เมื่อเผชิญกับปัญหาในองค์กร อาจมีสมาชิกบางกลุ่มที่ไม่เลือกทางใดสักทาง ไม่ว่าจะเป็นการออกจากความสัมพันธ์หรือการสื่อสารโดยตรง แต่กลับเลือกที่จะอยู่กับองค์กรต่อไปเป็นระยะเวลาหนึ่ง ก่อนเลือกจะทำอะไรสักอย่าง หรืออาจไม่ทำอะไรเลย สมาชิกกลุ่มนี้จะรออยู่เงียบ ๆ ด้วยความเชื่อว่าทุกอย่างจะดีขึ้นเอง นอกจากนี้ Hirschman ได้กล่าวไว้ว่าการรอคอยด้วยความจงรักภักดีนั้นเป็นการตัดสินใจที่ได้ผ่านการไตร่ตรองด้วยเหตุผลอย่างมาก และไม่มีใครที่จะรออย่างเงียบๆ โดยไม่หวังว่าสถานการณ์จะดีขึ้น จากมุมมองขององค์กร การรอคอยด้วยความจงรักภักดีในระหว่างที่องค์กรกำลังอยู่ในช่วงถดถอยนั้น เป็นการกระทำที่พึงประสงค์ต่อองค์กรอย่างยิ่ง เวลาพนักงานไปขอคำปรึกษาก็มักจะถูกแนะนำให้รอดูสถานการณ์ไปก่อน เนื่องจากปัญหาในองค์กรนั้นไม่สามารถแก้ไขได้ง่าย ๆ และมักต้องใช้เวลาพอสมควร

ต่อมา Rusbult และ Zembrodt (1983) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการลดลงของความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักของผู้ใหญ่และการตอบสนองของบุคคลต่อคู่รักที่มีต่อความไม่พอใจในความสัมพันธ์นั้น โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์พหุมิติ (multidimensional scaling) พบว่าการตอบสนองต่อปัญหาในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีรูปแบบที่ใกล้เคียงกับการตอบสนองของพนักงานที่มี

ต่อความถดถอยขององค์กรที่ Hirschman (1970) ระบุไว้ อย่างไรก็ตามนอกจากการออกจากความสัมพันธ์ การสื่อสารโดยตรง และการรอคอยด้วยความจงรักภักดี Rusbult และ Zembrodt ยังได้ระบุการตอบสนองแบบที่ 4 ซึ่งเพิ่มเติม คือ การเพิกเฉย (neglect) ซึ่งเป็นการปล่อยให้ความสัมพันธ์เสื่อมสลายลงโดยไม่ทำอะไร ซึ่งการเพิกเฉยนี้ปรากฏในการการตอบสนองของบริบทอื่นเช่นเดียวกัน ดังเช่น การวิจัยเกี่ยวกับผู้บริโภคที่ไม่พอใจกับสินค้าหรือพนักงานที่ไม่พอใจกับองค์กร โดยจะแสดงออกด้วยการเงียบและไม่ทำอะไร (Kolarska & Aldrich, 1980; Pinder & Harlos 2001) และยังมีงานวิจัยอีกหลายชิ้นที่ศึกษาเกี่ยวกับการไม่ใส่ใจและการตีตัวออกห่างในบริบทของคู่รัก (Gable et al., 2004; Mellahi & Budhwar, 2010; Okutan, et al., 2016; Rusbult et al., 1982)

ถึงแม้จะมีความใกล้เคียง แต่บริบทของการตอบสนองต่อความไม่พอใจในความสัมพันธ์นั้นแตกต่างจากการตอบสนองของสมาชิกในองค์กร Rusbult และคณะ (1983) ได้ให้นิยามการตอบสนองต่อความไม่พอใจในความสัมพันธ์แต่ละแบบไว้ดังนี้

1) การตอบสนองแบบออกจากความสัมพันธ์ (exit) คือ การแยกทาง หรือยุติความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ ตัดสินใจว่าจะไม่ใช่คู่รัก หรือสามักรรยาอีกต่อไป

2) การตอบสนองแบบสื่อสารโดยตรง (voice) คือ การยกปัญหา การประนีประนอม การแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ การเสนอทางแก้ไข การถามไถ่อีกฝ่ายว่ามีปัญหาอะไร หรือการพยายามจะเปลี่ยนแปลงหรืออีกฝ่ายเพื่อแก้ไขปัญหาหรือความไม่พึงพอใจ

3) การตอบสนองแบบรอคอยด้วยความจงรักภักดี (loyalty) คือ การรอด้วยความหวังว่าทุกอย่างจะดีขึ้นเอง การให้เวลา หรือการภาวนาให้ความสัมพันธ์พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

4) การตอบสนองแบบเพิกเฉย (neglect) คือ การไม่ให้ความสนใจแก่อีกฝ่าย การใช้เวลากับอีกฝ่ายน้อยลง การหลีกเลี่ยงที่จะคุยเกี่ยวกับปัญหา รวมถึงการปฏิบัติไม่ดีกับอีกฝ่ายไม่ว่าจะทางกายหรือทางวาจา เช่น การตำหนิคู่รักในเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวกับปัญหาที่แท้จริง จึงไม่เกิดการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น หรือปล่อยให้ความสัมพันธ์เสื่อมสลายและจบลงเฉย ๆ

การตอบสนองทั้ง 4 แบบนี้ง่ายต่อการเข้าใจและค่อนข้างครอบคลุมการตอบสนองต่าง ๆ ต่อความไม่พอใจในความสัมพันธ์ โดยการตอบสนองเหล่านี้มีความแตกต่างกันในสองมิติ มิติแรก ได้แก่ การตอบสนองแบบส่งเสริมความสัมพันธ์ (constructive) และแบบบั่นทอนความสัมพันธ์ (destructive) การตอบสนองที่ถูกจัดเป็นแบบส่งเสริมความสัมพันธ์ คือการตอบสนองแบบสื่อสารโดยตรงและการรอคอยด้วยความจงรักภักดี ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการตอบสนองที่มุ่งจะรักษาความสัมพันธ์ให้คงอยู่ต่อไป ส่วนการตอบสนองแบบบั่นทอนความสัมพันธ์ ได้แก่ การตอบสนองแบบการออกจากความสัมพันธ์และการเพิกเฉย ซึ่งส่งผลทำลายความสัมพันธ์

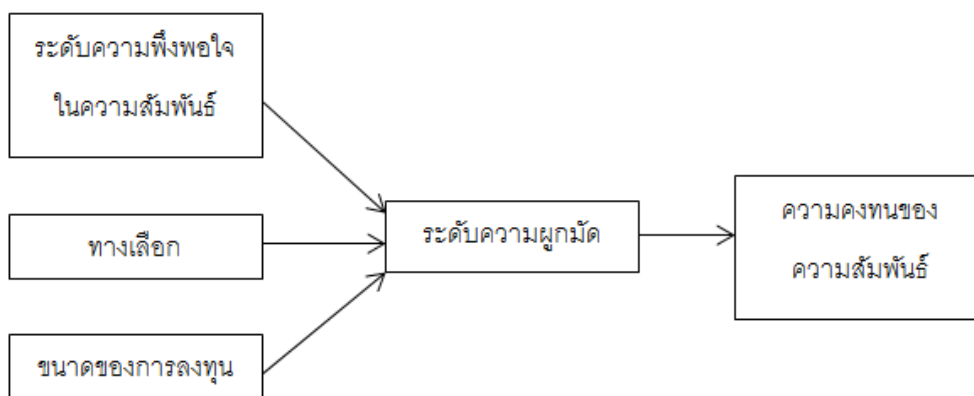
ส่วนมิติที่สองคือ การตอบสนองเชิงรุก (active) และเชิงรับ (passive) การตอบสนองแบบเชิงรุก ได้แก่ การตอบสนองแบบสื่อสารโดยตรงและการออกจากความสัมพันธ์ ส่วนการตอบสนองแบบเชิงรับ ได้แก่ การรอคอยด้วยความจงรักภักดีและการเพิกเฉย ทั้งนี้ความหมายของการตอบสนองเชิงรับ ในที่นี้นั้นแตกต่างไปจากความหมายที่ใช้โดยทั่วไป การตอบสนองเชิงรับในบริบทนี้มี ความหมายว่า การตอบสนองนั้นไม่ส่งผลให้เกิดการจัดการกับปัญหานั้นอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การตำหนิในเรื่องอื่นที่ไม่ใช่ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตรงนั้นอาจดูเป็นการกระทำที่เชิงรุก แต่ในบริบทนี้จัดเป็น การตอบสนองเชิงรับ เพราะการตำหนิในเรื่องอื่นที่ไม่ใช่ปัญหาที่เผชิญอยู่โดยตรง ไม่ได้ทำให้ตัวปัญหา ที่มีอยู่แย่ลงหรือดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่ก็นำไปสู่ผลทางลบต่อความสัมพันธ์

ทั้งนี้ การที่คู่รักจะเลือกวิธีตอบสนองแบบใดเมื่อเกิดปัญหาในความสัมพันธ์ อาจอธิบายได้ด้วยหลายปัจจัย เช่น โมเดลการลงทุนในความสัมพันธ์ (investment model) ของ Rusbult (1980) ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อทำนายว่าบุคคลจะมีความผูกมัด ยึดมั่นอยู่กับความสัมพันธ์ หรือจะยุติและออกจากความสัมพันธ์ ได้ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจดังกล่าวไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ทฤษฎีโมเดลการลงทุน (Investment Model)

ทฤษฎีโมเดลการลงทุน (investment model) ของ Rusbult (1980) ระบุตัวแปรเบื้องต้นบางตัวที่อาจทำนายสภาวะที่การตอบสนองแต่ละแบบจะเกิดขึ้น โมเดลนี้ถูกพัฒนาจากทฤษฎีพึ่งพากันและกัน (Interdependence Theory) (Kelly & Thibaut, 1978; Thibaut & Kelley, 1959) และใช้แนวคิดตั้งต้นมาจากทฤษฎีแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange Theory) (cf. Blau, 1964; Homans, 1961) โมเดลการลงทุนนี้ทำนายว่ามนุษย์มีแรงจูงใจที่จะเพิ่มผลประโยชน์ที่ได้รับให้มากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่าคุณภาพของความสัมพันธ์จะเป็นตัวทำนายพฤติกรรมในชีวิตคู่ด้วยและยังใช้ตัวแปรของทฤษฎีการแลกเปลี่ยน เช่น รางวัล สิ่งที่ต้องเสีย ตัวเลือก และการลงทุน นอกจากนี้ ทฤษฎีโมเดลการลงทุนนี้ยังมีความคล้ายคลึงกับทฤษฎีอื่นๆ นอกจากทฤษฎีพึ่งพากันและกัน เช่น งานของ Levinger (1979) เกี่ยวกับการหย่าร้าง งานของ Altman (1974) เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคล และงานของ Blau (1964) เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนและอำนาจในสังคม

ในอดีตโมเดลการลงทุนนี้ถูกใช้เพื่ออธิบายพัฒนาการของความพึงพอใจและความผูกมัดในความสัมพันธ์ที่มีการให้และการรับ เช่น ความสัมพันธ์แบบโรแมนติก (Okutan et al., 2016; Rusbult, 1980) และความสัมพันธ์แบบเพื่อน (Morry, 2007; Rusbult, 1980) โดยโมเดลการลงทุนระบุว่า ตัวแปรที่จะทำนายระดับความผูกมัดกับความสัมพันธ์จะเป็นตัวทำนายรูปแบบการตอบสนอง มีสามตัวแปร คือ 1) ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ 2) ปริมาณของการลงทุนที่ทุ่มเทไปกับความสัมพันธ์ และ 3) คุณภาพของตัวเลือกอื่น ๆ นอกเหนือจากการคงอยู่ในความสัมพันธ์เดิม ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 โมเดลการลงทุน

โมเดลการลงทุนของ Rusbult (1980) นี้ถูกพัฒนาจากองค์ประกอบของทฤษฎีการพึงพาซึ่งกันและกัน (Kelley & Thibaut, 1978) และคาดว่าบุคคลนั้นมีแรงจูงใจที่จะหาหนทางเพื่อให้ได้รับผลรางวัลที่สูงสุดในขณะที่ลดค่าเสียหายให้ต่ำที่สุด ตามที่ทฤษฎีการพึ่งพากล่าวไว้ว่าความพึงพอใจและการดึงดูดในความสัมพันธ์ เกิดจากเป็นกลไกการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณค่าของผลที่ได้รับจากความสัมพันธ์ กับความคาดหวังของบุคคลเกี่ยวกับคุณภาพของความสัมพันธ์โดยรวม ซึ่งเรียกว่าระดับการเปรียบเทียบ (comparison level) (Thibaut & Kelley, 1959) คุณค่าของผลลัพธ์จากความสัมพันธ์ถูกอธิบายด้วยสมการว่า:

$$O_x = \sum w_i a_i$$

โดย a_i คือ การประเมินคุณค่าของคุณลักษณะ i ที่มีในความสัมพันธ์กับบุคคล x และ w_i แทนน้ำหนักหรือความสำคัญของคุณลักษณะ และ O_x คือผลลัพธ์โดยรวมที่ได้จากการอยู่ในความสัมพันธ์ คุณค่าของคุณลักษณะอาจเป็นบวกหรือลบก็ได้ (เช่น รางวัลมีค่าเป็นบวกหรือค่าเสียหายมีค่าเป็นลบ) เป็นสิ่งที่จับต้องได้หรือเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจก็ได้ และอาจเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ ตัวอย่างของคุณลักษณะที่สำคัญคือ ความฉลาด รูปลักษณ์ภายนอก ความต้องการที่เติมเต็มกันและกัน อารมณ์ขัน ความพึงพอใจในเรื่องเพศ และเจตคติที่คล้ายคลึงกัน

ระดับการเปรียบเทียบ (comparison level – CL) ของแต่ละบุคคลคือมาตรฐานที่ใช้ประเมินความชอบพอดึงดูดใจกันหรือน่าพึงปรารถนาของความสัมพันธ์ โดยมาตรฐานนี้คือค่าเฉลี่ยของคุณค่าของผลลัพธ์จากสัมพันธ์ที่บุคคลคาดหวังไว้ ซึ่งความคาดหวังนี้เกิดจาก และขึ้นอยู่กับคุณภาพของประสบการณ์ในความสัมพันธ์ที่ผ่านมา และการเปรียบเทียบกับคุณภาพความสัมพันธ์ที่บุคคลอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกับตนเองได้รับ บุคคลประเมินความสัมพันธ์ในปัจจุบันของตนเองโดยเปรียบเทียบคุณค่าของผลลัพธ์ที่ได้รับจากความสัมพันธ์ในปัจจุบันกับระดับการเปรียบเทียบเหล่านี้ และได้ผลเป็นระดับความพึงพอใจและความดึงดูดที่มีต่อความสัมพันธ์ ดังนั้น ความพึงพอใจกับความสัมพันธ์ที่มีกับบุคคล X (SAT_x) จึงอธิบายด้วยสมการได้ว่า:

$$SAT_x = O_x - CL$$

สมการนี้หมายความว่า บุคคลควรจะมีคามพึงพอใจเพิ่มขึ้นและความดึงดูดต่อความสัมพันธ์เพิ่มขึ้น เมื่อผลลัพธ์จากความสัมพันธ์ปัจจุบัน (O_x) มีค่าสูงเพราะมีรางวัลจากความสัมพันธ์เพิ่มขึ้น ค่าเสียหายหรือประสบการณ์ทางลบลดลง หรือเมื่อความคาดหวัง (CL) ต่ำลง ความพึงพอใจและความดึงดูดใจ หมายถึงระดับของอารมณ์ทางบวกที่มีต่อความสัมพันธ์ ความพึงพอใจนี้จะมีผลทางบวกต่อระดับความผูกมัด (commitment) ในความสัมพันธ์ ซึ่งย่อมเกี่ยวข้องกับความเป็นที่บุคคลจะเลือกออกจากความสัมพันธ์หรือคงอยู่ในความสัมพันธ์

โดยทั่วไปแล้วความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่มีอยู่ก่อนที่จะเกิดปัญหา มักส่งเสริมให้มีการตอบสนองต่อปัญหาในรูปแบบที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ เพราะบุคคลอยากรักษาความสัมพันธ์ให้กลับไปดีเหมือนเมื่อก่อน เพราะฉะนั้นความพึงพอใจในความสัมพันธ์จึงน่าจะส่งเสริมให้บุคคลมีการตอบสนองแบบสื่อสารโดยตรงและรอคอยด้วยความจริงจังมากกว่าการตอบสนองแบบลาออกจากความสัมพันธ์และเพิกเฉย โดยมีงานวิจัยที่บ่งบอกว่าความพึงพอใจในการสมรส ความสุข และการปรับตัว มีความเกี่ยวข้องกับการตอบสนองทางบวก เช่น วิธีการสื่อสารที่ดีกว่า (Beir & Sternberg, 1977; Khajeddin et al., 2010; Murphy & Mendelson, 1973) การเปิดเผยตนเองที่มากกว่า (Critelli & Dupre, 1978; Kito 2005) การแสดงความรักและการเอาใจใส่มากกว่า (Fineberg & Lowman, 1975; Heyman, 2001) ทำสิ่งที่ทำให้อีกฝ่ายรู้สึกดีบ่อยกว่า (Johnson et al., 2005; Wills et al., 1974) และมีการรับรู้ต่ออีกฝ่ายที่แม่นยำกว่า (Nimtz, 2011; Sporakowski & Hughston, 1978)

ส่วนคู่รักที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำมักมีการตอบสนองต่อปัญหาแบบเพิกเฉย เช่น การแสดงอารมณ์ทางลบ การแสดงความเป็นมิตร และการตำหนิที่มุ่งร้าย (Billings, 1979; Gottman, 2013; Gottman et al., 1978; Hawkins, 1968) การอนุমানในทางลบเกี่ยวกับการสื่อสารของคู่รัก (Gottman, 2013; Gottman et al., 1976) ความรู้สึก (Bircher et al., 1975; Gottman, 2014) และโอกาสที่คู่รักจะไปมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสมากขึ้น (Allen et al., 2005; Bell et al., 1975; Glass & Wright, 1977)

นอกจากนี้ การที่มีคู่ครองที่ลักษณะยิ่งคล้ายกัน สถานะทางสังคมและการเงินที่ยิ่งสูง ความภูมิใจในตนเองที่ยิ่งมาก และความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่ยิ่งสูง จะทำให้ชีวิตคู่ที่มั่นคงกว่า (Cherlin, 1979; Kalmijn & Loeve, 2007) โดยผลเหล่านี้สนับสนุนว่ายิ่งมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากแค่ไหนก็จะยิ่งทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์มากกว่า

โมเดลการลงทุนยังทำนายต่อไปว่า ความผูกมัดนั้นขึ้นอยู่กับคุณค่าของผลของความสัมพันธ์ ในปัจจุบัน เปรียบเทียบกับคุณค่าของผลของทางเลือกอื่น (CL_{alt}) คุณค่าของผลของทางเลือกอื่น (O_y)

เป็นตัวแทนของคุณภาพของตัวเลือกที่ดีที่สุดจากความสัมพันธ์ X ไม่ว่าจะเป็นการอยู่คนเดียวหรือมีความสัมพันธ์ใหม่ และ A_Y คือทางเลือก ทางเลือกที่ีจะทำนายว่าบุคคลจะตอบสนองต่อไม่ความไม่พอใจในความสัมพันธ์ในเชิงรุกหรือเชิงรับ ถ้าบุคคลมีทางเลือกที่ดีบุคคลก็จะมีแนวโน้มที่จะตอบสนองในเชิงรุก เช่น การออกจากความสัมพันธ์หรือสื่อสารโดยตรง ในทางกลับกัน ถ้าบุคคลมีทางเลือกที่ไม่ดีบุคคลก็จะมีแนวโน้มที่จะตอบสนองในเชิงรับ เช่นการรอคอยด้วยความจงรักภักดีหรือการเพิกเฉยจากงานวิจัยพบว่าการมีทางเลือกที่ดีกว่ามักจะนำไปสู่การยุติของความสัมพันธ์หรือการหย่าร้าง (Allen et al., 2005; Glass & Wright, 1977)

โดยทางเลือกนี้ถูกอธิบายด้วยสมการ:

$$A_Y = O_Y - CL$$

สมการนี้หมายความว่าบุคคลจะประเมินความสัมพันธ์ทางเลือก (A_Y) ในทางบวกมากขึ้นเมื่อผลลัพธ์จากความสัมพันธ์ทางเลือกนั้นสูงขึ้นเพราะรางวัลของทางเลือกเพิ่มขึ้น ค่าเสียหายลดลง และระดับการเปรียบเทียบลดลง หากแต่การประเมินของคุณภาพของความสัมพันธ์และทางเลือกนั้นขึ้นอยู่กับระดับความคาดหวังเสียเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการเปรียบเทียบของข้อดีระหว่างทั้งสอง (i.e., $SAT_X - A_Y$) ขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างรางวัลและค่าเสียหายของความสัมพันธ์ในปัจจุบันและทางเลือก

นอกจากนี้โมเดลการลงทุนกล่าวว่านอกจากความผูกมัดจะได้รับผลกระทบจากคุณค่าของผลของความสัมพันธ์ในปัจจุบันและทางเลือกแล้ว ยังขึ้นอยู่กับปริมาณการลงทุนด้วย ความผูกมัดจะเพิ่มขึ้นเมื่อเวลาผ่านไปเพราะทรัพยากรที่ลงทุนไปที่ความสัมพันธ์นั้น เพิ่มค่าเสียหายที่จะเกิดหากบุคคลออกจากความสัมพันธ์นั้น การลงทุนนั้นมีสองประเภท ประเภทแรกคือ การลงทุนภายนอก ยกตัวอย่างเช่น ตอนแรกรายได้อาจจะไม่มีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ แต่เมื่อคิดว่าจะได้จะลดลงเมื่อความสัมพันธ์จบลงจะทำให้เสียบ้านไป บุคคลจะมีแนวโน้มที่จะออกจากความสัมพันธ์น้อยกว่า ส่วนการลงทุนประเภทที่สองคือ การลงทุนภายในเช่น เวลา การลงทุนด้านอารมณ์ การเปิดเผยตนเอง เงิน เป็นต้น การลงทุนมีแนวโน้มเพิ่มความผูกมัด เนื่องจากการลงทุนทั้งสองประเภทนั้น เคลื่อนย้ายถ่ายโอนไม่ได้และจะหายไปเมื่อจบความสัมพันธ์ บุคคลที่ได้ลงทุนไปจึงมีแนวโน้มที่จะออกจากความสัมพันธ์น้อยกว่า ขนาดของการลงทุนถูกอธิบายด้วย:

$$I_X = \sum w_j R_j$$

โดย R_j คือขนาดของการลงทุนของทรัพยากร j ในความสัมพันธ์กับบุคคล X และ w_j คือความสำคัญของทรัพยากร โดยความผูกมัดนั้นเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาด้วยการลงทุนและทรัพยากร เช่น การใช้เวลาไปกับคู่ครอง และการเปิดเผยตนเอง และเป็นองค์ประกอบของของความสัมพันธ์และคุณค่าของผลลัพธ์ของทางเลือก ผู้ที่ได้ทำการลงทุนไปกับความสัมพันธ์ในปริมาณมากจะรู้สึกว่าจะตนเองนั้นจะได้รับความเสียหายเยอะถ้าต้องยุติความสัมพันธ์ จึงมีแนวโน้มที่จะพยายามประคับประคองความสัมพันธ์มากกว่า โดยงานวิจัยพบว่า ยิ่งความสัมพันธ์นั้นยาวเท่าไร บุคคลจะยังมีการสื่อสารกับ

คู่ครองมากขึ้น (Krain, 1975; Rodrigues et al., 2006) นอกจากนี้ บุคคลที่ลงทุนกับความสัมพันธ์ไปเยอะจะยังมีความผูกมัดต่อความสัมพันธ์และคู่ครองมากขึ้นและมีความคิดที่จะยุติความสัมพันธ์น้อยลงด้วย (Guerrero et al., 2013; Teger, 1980) ดังนั้น ความผูกมัดต่อความสัมพันธ์ปัจจุบัน (COM_x) จึงถูกอธิบายด้วย:

$$COM_x = O_x + I_x - O_y$$

เพราะฉะนั้นความผูกมัดควรจะเพิ่มขึ้นเมื่อความสัมพันธ์นั้นมีคุณค่ามากขึ้น เมื่อทางเลือกมีคุณภาพลดลงและเมื่อขนาดของการลงทุนกับความสัมพันธ์เพิ่มขึ้น ดังนั้น ความพึงพอใจ ความดึงดูด และความผูกมัดไม่ได้เหมือนกันเสียทีเดียว การที่ลงทุนไปมากกับการไม่มีตัวเลือกที่ดีกว่าอาจกลายเป็นกับดักให้บุคคลอยู่ในความสัมพันธ์ที่ไม่มีความสุขและความพึงพอใจ เพราะฉะนั้นความผูกมัดอาจสูงในขณะที่ความพึงพอใจและความดึงดูดนั้นต่ำ

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยของ Rusbult (1980) พบว่าก่อนที่จะเกิดปัญหาความขัดแย้ง ยิ่งคู่รักมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงเท่าใดก็มักจะเลือกวิธีการตอบสนองที่สร้างสรรค์มากกว่าจะเลือกวิธีการตอบสนองที่บั่นทอน ยิ่งปริมาณของการลงทุนมากเท่าไรบุคคลก็มีแนวโน้มที่จะใช้การสื่อสารโดยตรงและการรอคอยด้วยความจงรักภักดีมากกว่าการออกจากความสัมพันธ์และการเพิกเฉย ยิ่งคุณภาพของตัวเลือกอื่น ๆ ต่ำเท่าไรบุคคลจะตอบสนองแบบเลือกการตอบสนองที่ส่งเสริมความสัมพันธ์มากกว่าการตอบสนองที่จะเร่งให้ความสัมพันธ์ยุติลง โดยตัวแปรความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ส่งอิทธิพลต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหามากที่สุด

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในความสัมพันธ์และรูปแบบการรับมือกับปัญหา

ดังที่ได้อภิปรายไปแล้วในทฤษฎีโมเดลการลงทุน ว่ารูปแบบการรับมือกับปัญหานั้นได้รับอิทธิพลจากตัวแปรหลายตัว แต่ตัวแปรที่มีความสำคัญมากและเป็นตัวแปรที่งานวิจัยนี้ต้องการศึกษา คือความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ส่งผลอย่างมากต่อการประเมินว่าความสัมพันธ์ที่มีอยู่นั้นควรค่าแก่การสานต่อหรือไม่ เมื่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์เพราะอาจจะยุติความสัมพันธ์ในทางกลับกัน บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์เมื่อมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่สูงเพราะอาจจะสานต่อความสัมพันธ์

Rusbult และคณะ (1982) พบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการรับมือกับปัญหาและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยพบว่า ยิ่งบุคคลมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากเพียงใดก็จะมีแนวโน้มที่จะเลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ ในทางกลับกัน ยิ่งบุคคลมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์น้อยเพียงใดก็จะมีแนวโน้มที่จะเลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์ ต่อมา Rusbult และ Zembrodt (1983) ก็พบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการรับมือ

กับปัญหาและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยจากการวิเคราะห์พหุมิติ (multidimensional analysis) พบว่า บุคคลจะตอบสนองด้วยการออกจากความสัมพันธ์เมื่อความสัมพันธ์นั้นอยู่ในสภาพที่ย่ำแย่มากๆ และจะใช้การเพิกเฉยเมื่อความสัมพันธ์นั้นเต็มไปด้วยปัญหา ส่วนบุคคลที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงที่สุดจากผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมดมีแนวโน้มที่จะใช้การสื่อสารโดยตรงในการรับมือกับปัญหา และบุคคลที่ใช้การรอคอยด้วยความจงรักภักดีนั้นถือว่าค่อนข้างมีความสุขกับความสัมพันธ์ แต่ไม่มากเท่ากับบุคคลที่เลือกใช้การสื่อสารโดยตรง สอดคล้องกับ Cramer (2000) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการรับมือกับปัญหาและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยพบว่า ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีสหสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์

จากทฤษฎีและงานวิจัยที่กล่าวมา จึงเป็นที่มาของสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 ที่ว่า

สมมติฐานข้อที่ 1 ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์

สมมติฐานข้อที่ 2 ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์

โดยสรุป ผู้ที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงจะเลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ เพราะต้องการจะสานสัมพันธ์ต่อ ในทางกลับกัน ผู้ที่มีความพึงพอใจความสัมพันธ์ต่ำจะเลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์ เพราะต้องการจะยุติความสัมพันธ์ คำถามสำคัญข้อต่อไปคือ ปัจจัยอะไรที่ทำให้คนเราพึงพอใจในความสัมพันธ์ ตามทฤษฎีการลงทุนของ Rusbult (1980) นั้น นอกเหนือจากต้นทุนที่เสียไปและรางวัลที่ได้รับจากความสัมพันธ์แล้ว ปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือความคาดหวังที่มีต่อความสัมพันธ์ปัจจุบัน ซึ่งความคาดหวังอย่างหนึ่งที่น่าจะมีอิทธิพลอย่างมากก็คือ ความคาดหวังเกี่ยวกับการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ การที่คู่รักคนปัจจุบันมีลักษณะตรงหรือไม่ตรงกับลักษณะของคู่รักในอุดมคติที่บุคคลคาดหวังไว้ ก็น่าจะมีผลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ กล่าวคือ คนเราจะมี ความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงเมื่อคู่ครองของตนนั้นใกล้เคียงกับการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ แต่จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำเมื่อคู่ครองของตนนั้นไม่ใกล้เคียงกับการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ (Burnette & Franiuk, 2010)

การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ

อุดมคติในความสัมพันธ์ คือ ความคาดหวัง ความหวัง หรือมาตรฐานที่มีต่อคู่ครองและความสัมพันธ์ ว่าควรมีคุณสมบัติอย่างไร หากบุคคลประเมินว่าคุณครอง และความสัมพันธ์ของตนตรงกับอุดมคติ ก็ย่อมเกิดความพึงพอใจ (Fletcher, Simpson, Thomas, & Giles, 1999) จากมุมมองทางปัญญาเชิงสังคม (social cognitive approach) อุดมคติเกี่ยวกับคู่ครองและความสัมพันธ์จะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างความรู้ที่จะนำมาใช้ในการประเมินและตัดสินใจในความสัมพันธ์ มีเหตุผลหลายประการที่ทำให้อุดมคติส่งอิทธิพลต่อความสัมพันธ์อย่างมาก โดยประการแรก ความสัมพันธ์ใกล้ชิด

(intimate relationship) นั้นมีความสำคัญต่อชีวิตบุคคลมาก เพราะฉะนั้น จึงไม่แปลกที่ความสัมพันธ์จะเป็นหัวข้อที่ถูกปลูกฝังในจิตสำนึกทั้งระดับบุคคลและระดับวัฒนธรรม (Arnett, 2007; Berscheid, 1994; Fletcher & Thomas, 1996) ประการที่สอง บุคคลมักได้รับข้อมูลที่ส่งผลต่อการวาดหวังถึงความสัมพันธ์ในอุดมคติของตนได้ตลอดเวลา นอกเหนือจากการสังเกตความสัมพันธ์ของผู้อื่นหรือประสบการณ์ตรง ยังได้รับข้อมูลผ่านหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ เป็นต้นอีกด้วย ประการที่สาม อุดมคติเป็นโครงสร้างความรู้ที่บุคคลใช้ประเมินการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ และประการที่สี่ อุดมคตินั้นอยู่ในจุดที่เหมาะสมแก่การมีอิทธิพลต่อกระบวนการความคิดและพฤติกรรมในความสัมพันธ์ กล่าวคือ อุดมคตินั้นเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสามส่วนในความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงซ้อนทับกันอยู่คือ ตนเอง (self) คู่ครอง (partner) และความสัมพันธ์ (Baldwin, 1992; Fletcher & Thomas, 1996; Wrzus et al., 2013) อุดมคติหรือความคาดหวังจึงเข้ามามีผลต่อกระบวนการทางจิตวิทยาในการประเมินความสัมพันธ์อยู่เสมอ

Fletcher และคณะ (1999) เสนอว่าอุดมคติในความสัมพันธ์มีสองหน้าที่ด้วยกันคือ ประเมิน (evaluate) และจัดระเบียบ (regulate) ความสัมพันธ์ โดยตัวแปรหลักในบริบทของความสัมพันธ์คือความสอดคล้องระหว่างอุดมคติและการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์หรือคู่ครอง ซึ่งปริมาณของความสอดคล้องระหว่างอุดมคติและการรับรู้จะเป็นตัวแปรที่ช่วยให้ข้อมูลในการ (a) ประเมินความสัมพันธ์และคู่ครอง (เช่นการประเมินความเหมาะสมของคู่ครองและความสัมพันธ์) และการ (b) จัดระเบียบความสัมพันธ์ (เช่นการทำนายและควบคุมความสัมพันธ์และคู่ครอง) โดยบุคคลจะมีแรงจูงใจที่จะทำให้ความสอดคล้องระหว่างการรับรู้และอุดมคติเกี่ยวกับคู่ครองหรือความสัมพันธ์เพื่อที่จะได้มองความสัมพันธ์ในทางบวกมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การมีความสอดคล้องของการรับรู้และอุดมคตินั้นหมายความว่าเป้าหมายในความสัมพันธ์ไม่สามารถเป็นจริงได้ ซึ่งทำให้บุคคลรู้สึกหมดกำลังใจ ถูกปฏิเสธ และไม่พอใจกับความสัมพันธ์ในปัจจุบัน (Higgins, 1987) โดยอารมณ์ทางลบเหล่านี้จะทำให้บุคคลมีปฏิกิริยาตอบโต้ดังต่อไปนี้คือ 1. บุคคลอาจยุติความสัมพันธ์ 2. บุคคลอาจพยายามแก้ไขปัญหาในความสัมพันธ์เพื่อทำให้ความสัมพันธ์และคู่ครองเข้าใกล้อุดมคติมากที่สุด (Murray et al., 1996; Stephanou, 2012) 3. บุคคลอาจเปลี่ยนการรับรู้เพื่อให้เกิดความสอดคล้อง 4. บุคคลอาจปรับอุดมคติให้สอดคล้องกับการรับรู้ ยิ่งการรับรู้มีความสอดคล้องกับอุดมคติหรือการรับรู้ว่าคู่ครองตรงกับอุดมคติมากเท่าใดก็ยิ่งส่งอิทธิพลทางบวกต่อการประเมินความสัมพันธ์

จากวรรณกรรมวิจัยที่กล่าวมา จึงนำมาสู่**สมมติฐานข้อที่ 3** ที่ว่า

สมมติฐานข้อที่ 3 การรับรู้ว่าคุณคู่ครองในปัจจุบันตรงกับอุดมคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์

อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณคู่ครองคนปัจจุบันของตนตรงหรือไม่ตรงกับอุดมคติที่คาดหวังไว้ กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ซึ่งจะนำไปสู่การเลือกรูปแบบการเผชิญปัญหา

ที่แตกต่างกันนั้น อาจขึ้นอยู่กับความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ว่าคู่รักที่เริ่มต้นอาจจะไม่ได้ตรงตามอุดมคติกันนั้น จะสามารถปรับตัวเข้าหากันและกัน เพื่อให้ความสัมพันธ์งอกงามไปได้ด้วยดี และน่าพึงพอใจได้หรือไม่

ทฤษฎีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ (Implicit Theories of Relationships)

นักจิตวิทยาได้ศึกษาทฤษฎีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับคุณลักษณะต่างๆ โดยงานวิจัยในยุคแรกๆ จะศึกษาความฉลาดเป็นส่วนใหญ่ เช่น Dweck และ Leggett (1988) พยายามที่จะค้นหาว่าทำไมบุคคลจึงมีการตอบสนองที่แตกต่างกัน ทำไมบุคคลบางบุคคลจึงให้ความสำคัญกับความสามารถของตนเองแทนที่จะมุ่งไปที่การพัฒนาตนเอง โดยทบทวนวรรณกรรมทำวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อที่เด็ก ๆ มีต่อความฉลาด เด็กกลุ่มหนึ่งมีความเชื่อว่าความฉลาดเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เพิ่มพูนได้และควบคุมได้ โดยความเชื่อแบบนี้จะเรียกว่าทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (incremental theory) หรือที่ต่อมามากเรียกว่ากรอบคิดแบบเติบโต (growth mindset) ส่วนเด็กอีกกลุ่มหนึ่งมีความเชื่อว่าความฉลาดนั้นเป็นสิ่งที่คงที่ (entity theory) และควบคุมไม่ได้ หรือที่ต่อมามากเรียกว่ากรอบคิดแบบยึดติด (fixed mindset)

Dweck และ Leggett (1988) ชี้ให้เห็นว่าเด็กที่เชื่อว่าความฉลาดเปลี่ยนแปลงไม่ได้นั้นมีแนวโน้มที่จะมีเป้าหมายมุ่งผลลัพธ์ และเมื่อเผชิญกับความท้าทาย หากมีการตอบสนองแบบช่วยเหลือตนเองไม่ได้หรือการตอบสนองแบบเน้นการเรียนรู้ โดยบุคคลที่คิดว่าคุณลักษณะ เช่น ความฉลาดนั้นเปลี่ยนแปลงไม่ได้จึงกลัวการถูกประเมินจากผู้อื่นเป็นพิเศษเนื่องจากการประเมินนั้นเป็นสิ่งที่ถาวรสำหรับพวกเขา ซึ่งต่างจากบุคคลที่เชื่อว่าความฉลาดนั้นเปลี่ยนแปลงได้ จึงเห็นว่าการประเมินที่ได้รับนั้นมีผลแค่ในระยะเวลานั้นๆ เด็กที่เชื่อว่าความฉลาดหรือความสามารถเปลี่ยนแปลงได้นั้นมีแนวโน้มที่จะมีเป้าหมายเป็นการเรียนรู้และงานวิจัยของ Dweck และ Leggett (1988) ชี้ให้เห็นว่าเด็กที่เชื่อว่าความฉลาดเปลี่ยนแปลงได้นั้นมีแนวโน้มที่จะมีเป้าหมายเป็นการเรียนรู้และเด็กที่เชื่อว่าความฉลาดเปลี่ยนแปลงไม่ได้มีแนวโน้มที่จะมีเป้าหมายเป็นผลลัพธ์ดังในตารางที่ 1 (Dweck & Leggett, 1988)

ตารางที่ 1 ทฤษฎีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความฉลาด เป้าหมาย และรูปแบบการตอบสนอง

ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความฉลาด	เป้าหมาย	การรับรู้ของระดับความสามารถ	รูปแบบการตอบสนอง
ความเชื่อว่าความฉลาดไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้	ผลลัพธ์ (เป้าหมายคือ การได้รับคำชมและหลีกเลี่ยงคำติ)	สูงสำหรับคำชม ต่ำสำหรับคำติ	มุ่งไปที่การเรียนรู้เมื่อเป็นคำชม (เสาะหาความท้าทายและมีความทนทานต่ำ)

			ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ (หลีกเลี่ยงความท้าทาย และมีความทันทานต่ำ)
ความเชื่อว่าความ ฉลาดสามารถ เปลี่ยนแปลงได้	การเรียนรู้ (เป้าหมาย คือการพัฒนาตนเอง)	สูงหรือต่ำ	มุ่งไปที่การเรียนรู้ไม่ว่าจะได้ รับคำชมหรือคำติ (เสาะหา ความท้าทาย และมีความ ทนทางสูง)

นอกจากนี้ Dweck และ Leggett (1988) ยังชี้ให้เห็นว่าคนที่มีกรอบคิดแบบเติบโตกับคนที่มีกรอบคิดแบบยึดติดมีลักษณะที่แตกต่างกันอีกหลายอย่าง เช่น ในด้านการรู้ (Dweck & Elliott, 1983) พบว่า ความตั้งใจที่ทุ่มเทไปในภารกิจมักจะถูกแปลความหมายโดยขึ้นอยู่กับเป้าหมายที่แตกต่างกันด้วย ผู้ที่มีกรอบคิดแบบยึดติดจะใช้ความตั้งใจเป็นตัววัดความสามารถ ยิ่งต้องตั้งใจทำอะไรให้สำเร็จมากเท่าใดก็ยิ่งแปลว่าความสามารถของตนนั้นมีน้อยตามไปด้วยโดยไม่คำนึงว่าภารกิจจะสำเร็จหรือไม่สำเร็จ และในทางกลับกัน ยิ่งใช้ความตั้งใจน้อยเท่าไรก็ยิ่งแสดงว่าตนนั้นมีความสามารถมากเท่านั้น แต่ผู้ที่มีการตอบสนองแบบเน้นการเรียนรู้กลับเห็นว่า ความตั้งใจเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาตนเอง ซึ่งแปลว่าพวกเขาเห็นว่าความตั้งใจมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถ

ในด้านอารมณ์ Diener และ Dweck (1988) พบว่า เมื่อผู้ที่มีกรอบคิดแบบยึดติดประสบความล้มเหลวหรือรู้สึกว่ตนกำลังตั้งใจมากเกินไป ความภาคภูมิใจในตนเองของพวกเขาจะลดลงจนเกิดความวิตก (Carver & Scheier, 2012; Sarason, 1975; Wine, 1971) ความรู้สึกหดหู่ (Carver & Scheier, 2012; Seligman et al., 1979) และความล้าอาย (Carver & Scheier, 2012; Weiner & Graham, 1984; Sohn, 1977) หรือไม่พวกเขาอาจใช้วิธีลดระดับความสำคัญของภารกิจลงและแสดงความเบื่อหน่ายต่อภารกิจแทน (Blank & Peters, 2010; cf. Berglas & Jones, 1987; Tesser & Campbell, 1983) สำหรับผู้ที่มีกรอบคิดแบบเติบโตที่เน้นการเรียนรู้ ความล้มเหลวเป็นเพียงสัญญาณที่บอกว่าพวกเขานั้นยังพยายามไม่มากพอและความเชื่อที่ว่าพวกเขาจะประสบความสำเร็จในที่สุดจะกลายเป็นแรงผลักดันให้คนเหล่านี้มีความมุ่งมั่น นอกจากนี้ ผู้ที่มีกรอบคิดแบบเติบโตยังอาจได้รับความสุขและความภาคภูมิใจจากการที่พวกเขาตั้งใจทำบางสิ่งจนสำเร็จ (Lepper, 1981; Deci & Ryan, 1980; Meadow, 2012) ในงานวิจัยของ Bandura และ Dweck (1985) พบว่า เด็กที่มีกรอบคิดแบบเติบโตจะรู้สึกเบื่อหรือผิดหวังกับภารกิจที่ต้องใช้ความพยายามน้อย และในงานวิจัยอีกชิ้นพบว่า เด็กที่มีการตอบสนองเช่นนี้จะมีความภาคภูมิใจในตนเองที่เพิ่มขึ้นตามความตั้งใจที่ได้ใส่ลงไป (Ames et al., 1977; Keegan et al., 2011)

ในด้านพฤติกรรม งานวิจัยพบว่า ผู้ที่มีกรอบคิดแบบยึดติดจะมองว่าภารกิจที่ดีที่สุดคือภารกิจที่มีแนวโน้มที่จะทำให้พวกเขาได้รับคำชื่นชมจากผู้อื่นเพื่อลดอารมณ์ทางลบ ยิ่งเมื่อมีความสามารถต่ำแล้วภารกิจที่ท้าทายจะนำมาซึ่งความวิตกกังวล การถูกประเมินในทางลบและความภาคภูมิใจในตนเองที่ลดลงอย่างแน่นอน พวกเขาจึงมีแนวโน้มที่จะเลือกภารกิจที่ง่ายเพื่อลดอารมณ์ทางลบและเพื่อให้ถูกประเมินในทางบวก ส่วนผู้ที่มีการตอบสนองแบบช่วยเหลือตนเองไม่ได้แต่มีความสามารถสูงจะเลือกภารกิจที่มีความท้าทายขึ้นมาเล็กน้อย แต่ก็ยังคงหลีกเลี่ยงภารกิจที่มีโอกาสล้มเหลว จึงทำให้พวกเขาพลาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพราะกลัวความผิดพลาดและความยาก (Bandura & Dweck, 1985; Elliott & Dweck, 1988; Meadow, 2012; Senko et al., 2011) ในทางกลับกันผู้ที่มีกรอบคิดแบบเติบโตจะเลือกภารกิจที่เอื้อต่อการพัฒนาตนเองมากที่สุด

โดยสรุปผู้ที่มีกรอบคิดแบบเติบโตจะมีอารมณ์ทางบวกมากกว่าและมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองมากกว่า ทำให้บุคคลกลุ่มนี้มีความพร้อมที่จะรับมือกับเหตุการณ์ที่เข้ามาในชีวิตได้มากกว่าโดยไม่หลีกเลี่ยง แต่ก็มีความเป็นไปได้ว่าผู้ที่มีเป้าหมายเน้นผลลัพธ์อาจเผชิญความเครียดน้อยกว่าเพราะไม่ต้องกดดันตนเองให้ตั้งใจทำทุกสิ่งจนสำเร็จไปเสียหมด บวกกับกลไกป้องกันตนเองที่เป็นการบิดเบือนความจริงไปในทางบวกอาจทำให้คนกลุ่มนี้มีความสุขมากกว่าก็เป็นได้ แต่ถึงกระนั้นในระยะยาวแล้วผู้ที่มีกรอบคิดแบบเติบโตน่าจะมีความสุขกับชีวิตมากกว่าเนื่องจากพวกเขาไม่ถูกบั่นทอนจากความผิดพลาดในชีวิตที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

การพัฒนาสู่ทฤษฎีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ (Implicit Theories of Relationships)

ทฤษฎีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นทฤษฎีที่ถูกพัฒนาขึ้นภายหลังจากแนวคิดของทฤษฎีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความฉลาดและคุณลักษณะอื่น ๆ (implicit theories of intelligent and other attributes) และมีรูปแบบเดียวกับทฤษฎีความเชื่อส่วนบุคคลด้านอื่น ๆ คือ แบ่งเป็นผู้ที่มีกรอบคิดแบบยึดติด กับผู้ที่มีกรอบคิดแบบเติบโตในด้านความสัมพันธ์ โดย Knee, Nanayakkara, Vietor, Neighbors, และ Patrick (2001) เรียกกรอบคิดแบบยึดติดในด้านความสัมพันธ์ว่า ทฤษฎีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบชะตาลิขิต (destiny belief) และเรียกกรอบคิดแบบเติบโตในด้านความสัมพันธ์ว่า ทฤษฎีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ (work it out belief)

เมื่อความสัมพันธ์ต้องประสบกับสถานการณ์ที่ท้าทายหรือความล้มเหลว ผู้ที่มีทฤษฎีความเชื่อส่วนบุคคลแบบชะตาลิขิต ซึ่งเชื่อว่าความสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ถูกชะตาลิขิตไว้แล้วจะอ่อนไหวต่อสัญญาณที่บ่งบอกว่าความสัมพันธ์นี้ไม่ใช่ความสัมพันธ์ที่ใช่ Knee (1998) ค้นพบว่า สำหรับผู้ที่มีความเชื่อว่าความสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ถูกลิขิตไว้แล้ว การอยู่รอดของความสัมพันธ์นั้นมีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของความสัมพันธ์ในช่วงแรก ๆ เป็นอย่างมาก ผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิต (destiny

belief) จะมีความสัมพันธ์ที่ยืดยาวก็ต่อเมื่อพวกเขามีความพึงพอใจสูงในช่วงเริ่มต้นของความสัมพันธ์ ในทางกลับกัน ความสัมพันธ์จะจบลงอย่างรวดเร็วถ้าความพึงพอใจในช่วงเริ่มต้นของความสัมพันธ์นั้นต่ำ เพราะฉะนั้นผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตจะมองว่าความสัมพันธ์เป็นสิ่งที่พัฒนาไม่ได้ เมื่อประสบปัญหาพวกเขามีแนวโน้มที่จะตัดสินใจว่านี่คือสัญญาณที่บ่งบอกว่าความสัมพันธ์จะไปไม่รอด ส่วนผู้ที่มีความเชื่อว่าความสัมพันธ์เติบโตได้ (work it out belief) จะมีความเชื่อว่าความสัมพันธ์นั้นเป็นสิ่งที่พัฒนาได้โดยการเผชิญหน้ากับปัญหาและผ่านมันไปด้วยกัน

ความเชื่อแบบชะตาลิขิตมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความเชื่อว่าคู่รักไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้ (Eidelson & Epstein, 1982) และมักยึดติดกับภาพของคู่รักในอุดมคติ (Hendrick & Hendrick, 1986) ส่วนความเชื่อแบบเติบโตได้มีสหสัมพันธ์ทางลบกับความเชื่อว่าคู่รักไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้และมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรักที่มีพื้นฐานอยู่บนความเป็นเพื่อน (Hendrick & Hendrick, 1986) นอกจากนี้ ความเชื่อแบบชะตาลิขิตมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อว่าคู่รักในอุดมคติมีได้เพียงคนเดียว ยึดติดกับความเพ้อฝันและเชื่อในรักแรกพบ ส่วนความเชื่อแบบเติบโตได้มีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อว่าความรักจะนำพาหนทางมาให้ งานวิจัยของ Druen (1996) ชี้ว่าผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตมีความเกี่ยวข้องกับการแสวงหาคู่รักในอุดมคติและความเชื่อว่าความรักสามารถชนะทุกสิ่ง ส่วนความเชื่อแบบเติบโตได้มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสัมพันธ์ให้ดียิ่งขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้

การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ และความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อสภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นอย่างมาก โดยความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นสิ่งที่บุคคลใช้ในการตีความความสัมพันธ์ระหว่างตนกับคู่รัก ถึงแม้ว่าบุคคลจะพบกับประสบการณ์ที่มีรูปแบบคล้ายคลึงกัน พวกเขาจะยังรับรู้สถานการณ์แตกต่างกัน เพราะความแตกต่างในความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ บุคคลที่มีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้จะเชื่อว่าความสัมพันธ์เป็นสิ่งต้องการการดูแล การประคับประคอง และการซ่อมแซมอย่างสม่ำเสมอ และยังเชื่ออีกว่าคุณครองของตนเองสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของตนได้ ส่วนบุคคลที่มีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบชะตาลิขิตจะเชื่อว่าความสัมพันธ์มีทั้งแบบที่ใช่และไม่ใช่สำหรับตน โดยบุคคลกลุ่มนี้จะตัดสินใจว่าความสัมพันธ์ในปัจจุบันนั้นใช่หรือไม่ใช่จากความพึงพอใจในช่วงแรก ๆ ของความสัมพันธ์

งานวิจัยของ Burnette และ Franiuk (2010) พบผลที่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว โดยพบความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์และการให้อภัย โดยมีการรับรู้

คู่ครองตรงกับอุดมคติเป็นตัวแปรกำกับ โดยพบว่าผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตและเชื่อว่าคู่ครองใกล้เคียงกับการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติจะมีแนวโน้มที่จะให้อภัยคู่ครองมากกว่า ส่วนผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตและคู่ครองไม่ใกล้เคียงกับการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติจะมีแนวโน้มที่จะให้อภัยคู่ครองน้อยกว่า

ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ Franiuk และคณะ (2004) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์โดยมีการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติเป็นตัวแปรกำกับ โดยผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตจะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงเมื่อเชื่อว่าคู่ครองเข้ากับตนได้ดี แต่จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำเมื่อเชื่อว่าคู่ครองเข้ากับตนได้ไม่ดี เนื่องจากผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตเชื่อว่าความสัมพันธ์ไม่ควรจะต้องมีการปรับตัวเข้าหากัน ส่วนผู้ที่มีความเชื่อแบบเติบโตได้ได้รับอิทธิพลจากการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติน้อยกว่าผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตอย่างมาก นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังพบว่าผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตจะมีการบิดเบือนความคิดเกี่ยวกับคู่ครอง โดยจะมองคู่ครองในทางบวกมากกว่าเมื่อเชื่อว่าคู่ครองเข้ากับตนได้ดี และจะมองคู่ครองในทางลบมากกว่าเมื่อเชื่อว่าคู่ครองเข้ากับตนได้ไม่ดี และไม่พบอิทธิพลนี้ในผู้ที่มีความเชื่อแบบเติบโตได้

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Knee et al. (2003) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์โดยมีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรกำกับ กล่าวคือ ยิ่งบุคคลเชื่อว่าคู่ครองตรงกับอุดมคติ (การศึกษาที่ 1) หรือมองคู่ครองของตนในทางบวกมากกว่า (การศึกษาที่ 2) จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากกว่า โดยยังมีความเชื่อแบบชะตาลิขิตมากเท่าไรความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรนี้ก็ยิ่งสูงขึ้น ส่วนในผู้ที่มีความเชื่อแบบเติบโตได้ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติ รวมทั้งพบว่าคนที่มีความเชื่อแบบเติบโตได้จะมีอารมณ์ทางบวกมากกว่าคนที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตอีกด้วย

โดยสรุป ผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตมีแนวโน้มที่จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำกว่าผู้ที่มีความเชื่อแบบเติบโตได้ เนื่องจากผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตจะไม่ผลักดันให้มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์เนื่องจากปักใจเชื่อว่าคนเรานั้นเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ในทางกลับกันผู้ที่มีความเชื่อแบบเติบโตได้จะลุกขึ้นแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ ทำให้ปัญหาค่อยๆ น้อยลงเรื่อยๆ เพราะได้รับการแก้ไข นอกจากนี้ ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ยังกำหนดว่า การรับรู้ว่าคุณคู่ครองมีลักษณะตรงกับอุดมคติมีความจำเป็น หรือมีผลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากเพียงใด

จากทฤษฎีและงานวิจัยที่กล่าวมา จึงเป็นที่มาของสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า

สมมติฐานข้อที่ 4 ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์มีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติและความพึงพอใจในความสัมพันธ์

กล่าวคือ ผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงเมื่อเชื่อว่าคู่ครองของตนเข้า กับตนได้ดี เพราะปักใจเชื่อว่าคู่ครองของตนนั้นเหมาะกับตนเองแล้วจึงมองเห็นแต่ส่วนที่ดีของคู่ครอง ส่งผลให้มีความพึงพอใจที่สูงกว่าผู้ที่อยู่ในเงื่อนไขอื่น ๆ ส่วนผู้ที่มีความเชื่อแบบชะตาลิขิตมีความพึง พื่อใจในความสัมพันธ์ต่ำเมื่อเชื่อว่าคู่ครองไม่เหมาะกับตน เพราะเชื่อว่าคู่ครองไม่เหมาะกับตนและคิด ว่าไม่มีทางเปลี่ยนแปลงให้ความสัมพันธ์ดีกว่านี้ได้ จึงมองเห็นแต่ข้อเสียของคู่ครอง แต่ผู้ที่มีความเชื่อ แบบเติบโตได้จะได้รับอิทธิพลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์จากการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติ น้อยกว่า เนื่องจากพวกเขาเชื่อว่าความสัมพันธ์นั้นไม่ใช่สิ่งที่ถูกลิขิตด้วยคุณลักษณะของคู่ครอง แต่ สามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติและรูปแบบการรับมือกับปัญหา โดยมี ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรกำกับ และความพึงพอใจในความสัมพันธ์ เป็นตัวแปรส่งผ่าน

บุคคลที่มีการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติสูงจะเชื่อว่าคู่ครองของตนเป็นบุคคลที่ใช่สำหรับ ตนเองหรือบุคคลที่เป็นไปตามอุดมคติหรือความคาดหวังที่วาดไว้ จึงทำให้ความพึงพอใจใน ความสัมพันธ์สูง ในทางกลับกันหากบุคคลที่มีการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติต่ำจะเชื่อว่าคู่ครองตน เป็นบุคคลที่ไม่ใช่สำหรับตนเองหรือไม่ใช่บุคคลที่ตรงตามกับอุดมคติ จะต้องเผชิญกับอารมณ์ทางลบ ภายในความสัมพันธ์มากกว่าเนื่องจากลักษณะหรือพฤติกรรมของคู่ครองไม่เป็นตามที่ต้องการ ดัง งานวิจัยของ Fletcher และคณะ (1999) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติ กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยในการศึกษามีการให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินการรับรู้ ความเข้ากันได้ของคู่ครองด้วย 3 ปัจจัย คือ ความอบอุ่น-เชื่อใจ (warmth-trustworthiness) ความ แข็งแรง-น่าดึงดูด (vitality-attractiveness) และสถานภาพทางสังคม-ทรัพยากร (status-resources) โดยในการศึกษาที่ 6 พบว่ายิ่งการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติมากเท่าไรก็จะมี แนวโน้มที่จะประเมินความสัมพันธ์ปัจจุบันในทางบวกมากยิ่งขึ้น

ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Higgins (1987) พบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณ คู่ครองตรงกับอุดมคติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยผลการวิจัยนี้ ชี้ให้เห็นว่า ยิ่งการรับรู้ว่าคุณ คู่ครองตรงกับอุดมคติต่ำเท่าไร บุคคลจะยิ่งพยายามที่จะทำให้ความสอดคล้องระหว่างการรับรู้และ อุดมคติเกี่ยวกับคู่ครองหรือความสัมพันธ์กลับไปจุดที่คาดหวังไว้ เพื่อที่จะได้มองความสัมพันธ์ใน ทางบวกมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากการมีความสอดคล้องของการรับรู้และอุดมคติต่ำนั้น หมายความว่าเป้าหมายในความสัมพันธ์ไม่สามารถเป็นจริงได้ ซึ่งทำให้บุคคลรู้สึกหมดกำลังใจ ถูก ปฏิเสธ และไม่พอใจกับความสัมพันธ์ในปัจจุบัน (Higgins, 1987)

และเมื่อบุคคลมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่สูง ก็จะมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแบบการรับมือที่ส่งเสริมความสัมพันธ์มากขึ้นเพราะไม่มีความคิดที่จะยุติความสัมพันธ์ ส่วนบุคคลที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำก็จะมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแบบการรับมือที่บั่นทอนความสัมพันธ์มากขึ้นเพราะความคิดที่คงอยู่ในความสัมพันธ์นั้นลดลง (Cramer, 2000; Rusbult et al., 1982; Rusult & Zembrodt, 1983) จึงนำไปสู่สมมติฐานข้อที่ 5 และ 6 ที่ว่า

สมมติฐานข้อที่ 5 การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานข้อที่ 6 การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

นอกจากนี้ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเดบิตได้นั้นอาจลดอิทธิพลของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ ที่มีต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ เนื่องจากบุคคลเชื่อว่าความสัมพันธ์นั้นสามารถเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้หากบุคคลภายในความสัมพันธ์พยายาม จึงทำให้ความยึดติดเกี่ยวกับลักษณะของคุณครองนั้นลดลง ทำให้ประสบกับอารมณ์ทางลบน้อยลง ส่งผลให้ความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง (Franiuk et al., 2004; Knee et al., 2003) ซึ่งจะทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะใช้วิธีรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์มากขึ้น จึงนำไปสู่สมมติฐานข้อที่ 7 คือ

สมมติฐานข้อที่ 7 การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่านและความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเดบิตได้เป็นตัวแปรกำกับ

วิธีการวัดตัวแปรต่างๆ ในงานวิจัย

การวัดรูปแบบการรับมือกับปัญหา

นักวิจัยจำนวนหนึ่งได้ออกแบบการตอบสนองต่อความไม่พึงพอใจในชีวิตสมรส เช่น Chafetz (1979) พบว่าคุณสมรสมีการใช้อำนาจเพื่อที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคุณครอง 4 รูปแบบด้วยกัน เช่น การใช้อำนาจและการชักจูงจิตใจเป็นต้น ส่วน Strong (1975) พบว่ามีทักษะที่จำเป็นต่อการรับมือกับปัญหาในชีวิตสมรสด้วยกัน 5 แบบ เช่น การพูด การหาทางเลือก และการวิเคราะห์จิตใจของตนเองเป็นต้น

Rusbult (1983) และคณะพัฒนาโมเดลการตอบสนองต่อความไม่พอใจในชีวิตสมรสจากงานของ Hirschman (1974) ซึ่งเป็นมาตรแรกของการวัดรูปแบบการรับมือกับปัญหาอย่างเป็นทางการ โดยมีอยู่ 4 รูปแบบด้วยกัน ลาออกจากความสัมพันธ์ สื่อสารโดยตรง เพิกเฉย และรอคอยด้วยความจงรักภักดี โดยโมเดลนี้ ผู้วิจัยจะให้เหตุการณ์สมมุติแก่ผู้เข้าร่วมการทดลองได้เอาไปไตร่ตรองว่าถ้าตน

เป็นตัวละครในเหตุการณ์จะตอบสนองอย่างไร โดยมี 8 ข้อกระทงในการวัดรูปแบบการรับมือกับปัญหา เช่น “คนรักของฉันมีลักษณะตามที่ฉันต้องการ” หรือ “ฉันนึกเสียใจที่ได้มีความสัมพันธ์กับคนรักคนนี้” ผู้วิจัยได้วัดความเที่ยงของแต่ละกระทงและได้ค่าอัลฟา ดังนี้ คือ ล่าออกจากความสัมพันธ์ (.80) สื่อสารโดยตรง (.82) รอคอยด้วยความจงรักภักดี (.66) และเพิกเฉย (.65) โดยข้อกระทงทั้งหมดมีค่าความเที่ยงสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำทั้งหมด และข้อจำกัดของมาตรนี้คือผู้เข้าร่วมการทดลองอาจไม่สามารถรู้สึกไปกับตัวละครในเหตุการณ์ได้เนื่องจากยังไม่เคยมีประสบการณ์ตรง

ในปี 1986 Rusbult et al. ได้พัฒนามาตร The Attitudes Toward Romantic Relationships Questionnaire เพื่อวัดแนวโน้มในรูปแบบการรับมือกับปัญหาและความเชื่อ โดยทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการรับมือทั้ง 4 แบบ มาตรนี้มีเป็น 30 ข้อกระทงแบบลิเคิร์ต 9 ระดับ (9-point Likert-type scale) โดยมีข้อกระทง เช่น “ในบางครั้ง เมื่อชีวิตคู่ของฉันมีปัญหา คุณจะต้องทนอยู่กับมันต่อไปและหวังว่าเรื่องราวทุกอย่างจะคลี่คลายลงไปเอง” หรือ “ฉันไม่คิดว่าคู่รักควรจะพยายามเปลี่ยนนิสัยซึ่งกันและกัน” โดยที่ค่าอัลฟาของทุกข้อกระทงอยู่ที่ระดับสูงกว่า .75 ขึ้นไปทุกข้อกระทง สำหรับความเที่ยงนั้นในการศึกษาแรกนั้นค่อนข้างต่ำ โดยมีค่าอัลฟา ระหว่าง .33 ถึง .49 แต่สูงขึ้นในการศึกษาที่ 3 โดยมีค่าอัลฟาไม่ต่ำกว่า .68 ทุกข้อกระทงจึงยังถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ นอกจากนี้

มาตร Accommodation ELVN Scale เป็นมาตรล่าสุดของ Rusbult ที่ถูกใช้ในงานวิจัยที่ถูกตีพิมพ์ในปี 1991 โดยมีทั้งหมด 32 ข้อกระทงโดยแบ่งอย่างละ 16 ข้อสองชุดสำหรับข้อกระทงที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองกับพฤติกรรมของคู่ครอง โดยเป็นข้อกระทงแบบลิเคิร์ต 8 ระดับ โดยมีค่าอัลฟาที่ .91 และ .86 สำหรับข้อกระทงสำหรับเพิกเฉยและล่าออกจากความสัมพันธ์ และค่าอัลฟาที่ .61 และ .67 สำหรับรอคอยด้วยความจงรักภักดีและสื่อสารโดยตรง

จากการพิจารณามาตรวัดรูปแบบการรับมือกับปัญหาแล้ว ผู้วิจัยเลือกมาตร Accommodation ELVN Scale ซึ่งเป็นมาตรล่าสุดของ Rusbult เนื่องจากข้อกระทงครอบคลุมไปถึงการรับมือกับปัญหาของคู่ครองทั้งสองฝ่าย สะดวกในการนำไปใช้ และมีค่าอัลฟาอยู่ในระดับที่ดี

การวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Relationship Satisfaction)

ที่ผ่านมา มีผู้พัฒนามาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากมาย แต่นิยามของความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ จะใช้นิยามของ Hendrick (1995) ซึ่งกล่าวว่า ความพึงพอใจในความสัมพันธ์คือความรู้สึกของบุคคลต่อความสัมพันธ์และคู่รักว่าดีเพียงพอ หรือตรงกับความต้องการของตนเพียงใด โดยความรู้สึกของบุคคลขึ้นอยู่กับความรู้ของบุคคลนั้นล้วนๆ ซึ่งอาจจะเป็นความเป็นจริงหรือไม่ใช่ความเป็นจริงก็เป็นได้ Hendrick et al. (1988) ได้กล่าวไว้ว่าความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อความยืนยาว (longevity) ของความสัมพันธ์ซึ่งขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของบุคคลในความสัมพันธ์ว่าจะยุติหรือยังคงดำเนินความสัมพันธ์ต่อหรือไม่ หากบุคคลมี

ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำบุคคลจะมีแนวโน้มที่จะออกจากความสัมพันธ์ ในทางกลับกัน หากบุคคลมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง บุคคลจะมีแนวโน้มที่จะคงความสัมพันธ์เอาไว้

นักวิจัยจำนวนมากได้สร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ มาตรการปรับตัวของคูรัก (Dyadic Adjustment Scale (DAS)) ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย Spanier (1976) เป็นมาตรแรกๆ ที่ใช้วัดคุณภาพความสัมพันธ์ของคู่แต่งงาน ซึ่งได้รับความนิยมอย่างสูง มาตร DAS มี 4 องค์ประกอบ คือ 1. ความเห็นพ้องต้องกันของคูรัก (dyadic consensus) 2. ความพึงพอใจของคูรัก (dyadic satisfaction) 3. ความกลมเกลียวของคูรัก (dyadic cohesion) และ 4. การแสดงความรักความอบอุ่น (affectionate expression) ซึ่งผู้วิจัยสามารถเลือกใช้เพียงบางส่วนของมาตร DAS ได้

Kurdek (1992) ได้ทำการตรวจสอบและยืนยันความเที่ยง (reliability) และความตรง (validity) ของมาตร DAS และยังได้ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อการยืนยัน (confirmatory factor analysis) องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบที่กล่าวไว้ข้างต้น และพบว่าค่าอัลฟาอยู่ระหว่าง .88 ถึง .91 ซึ่งสรุปได้ว่าเป็นมาตรที่มีคุณภาพ

ต่อมา Hendrick (1981) ได้พัฒนามาตรประเมินความสัมพันธ์ (Relationship Assessment Scale (RAS)) เพื่อให้ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ในคูรักที่ยังไม่ได้สมรสด้วย โดยการนำมาตร Marriage Adjustment Inventory (Manson & Lerner, 1962) มาปรับเปลี่ยนคำถามให้คูรักที่ไม่ใช่คู่สมรสตอบได้ด้วย มาตร RAS มีการวัด 5 มิติ คือ 1. การประเมินว่าคูรักมีความต้องการเหมือนกับตนเองแค่ไหน 2. การประเมินว่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับที่ดีหรือไม่เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับคู่อื่น 3. ความเสียใจและเสียดายที่มีต่อความสัมพันธ์ในปัจจุบัน 4. การประเมินว่าความสัมพันธ์ในครั้งนี้มีคุณภาพที่สูงหรือต่ำกว่าความคาดหวัง 5. การประเมินว่าปัญหาเกิดขึ้นบ่อยเพียงใด

มาตร RAS ได้รับการทดสอบความตรงตามสภาพ (concurrent validity) กับหลายๆ มาตร ผลปรากฏว่า มีสหสัมพันธ์อย่างสูงกับมาตร DAS และ Kansas Marital Satisfaction Scale (Schumm et al., 1986) ในขณะที่ คะแนนของมาตร RAS สามารถแยกระหว่างคูรักที่เข้ารับการบำบัดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ กับคูรักที่ไม่ได้เข้ารับการบำบัดได้ จึงเป็นการยืนยันว่า RAS มีความตรงส่วนด้านความเที่ยง Hendrick พบว่ามาตร RAS มีความเที่ยงจากการทดสอบซ้ำ (test-retest reliability) ซึ่งพบสหสัมพันธ์อย่างสูงระหว่างการทดสอบเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ยิ่งไปกว่านั้น Vaughn และ Baier (1999) ได้ทำการทดสอบความตรงและความเที่ยงของมาตร RAS ด้วยกรรมวิธีที่คล้ายคลึงกัน และพบผลที่เหมือนกับในงานของ Hendrick ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะใช้มาตร RAS ในการทดลองครั้งนี้

นอกจากนี้ มาตร RAS ยังถูกใช้โดยผู้วิจัยทั้งในและนอกประเทศไทยอย่างแพร่หลาย เช่น งานวิจัยของ วาริน เทพยายน (2542) ได้แปลมาตรจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ซึ่งทดสอบความเที่ยงได้ค่า Cronbach's alpha .87 และพบว่ารูปแบบความรักแบบ Eros Agape และ Storge มี

สหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้มาตรของวาริน เทพายนในการวิจัยครั้งนี้

การวัดการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ (Partner Fit)

Knee et al. (2001) ใช้มาตรวัดแบบข้อกระทงเดียว (single item measure) โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองตอบว่าคุณครองของตนใกล้เคียงกับอุดมคติมากเพียงใด (“My current partner is ___% of what I would ideally want in a partner.”) และใช้มาตรวัดที่วัดความเข้ากันได้ของอ้อมๆ ด้วยการถามว่าคุณครองของตนมีคุณลักษณะที่ตรงกับอุดมคติมากเพียงใด ต่อมา Franiuk และคณะ (2002) ใช้มาตรวัดแบบข้อกระทงเดียวกันโดยถามว่าคุณครองในปัจจุบันคือเนื้อคู่ของคุณใช่หรือไม่ (“Is the person with who you are presently involved your ‘soulmate’?”)

เนื่องจากมาตรของ Knee มีเพียงข้อกระทงเดียวจึงทำให้มีความตรงและความเที่ยงต่ำ ผู้วิจัยจึงเลือกมาตรวัดการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ (beliefs about partner fit) ที่ถูกใช้ในงานวิจัยของ Franiuk (2010) โดยจะวัดการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติด้วยข้อกระทงแบบลิเคิร์ต 7 ระดับ 7 ข้อกระทงด้วยกัน ผู้เข้าร่วมการทดลองจะให้คะแนนว่าตนเห็นด้วยกับข้อความในข้อกระทงมากแค่ไหน เพียงใด ยิ่งคะแนนสูงเท่าไรก็จะยิ่งบ่งชี้ถึงการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติที่มากขึ้น Franiuk ได้ทดสอบความเที่ยงของมาตรและพบว่ามีความเที่ยงในผู้ที่มีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งสองแบบ ($\alpha > .92$)

การวัดความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้

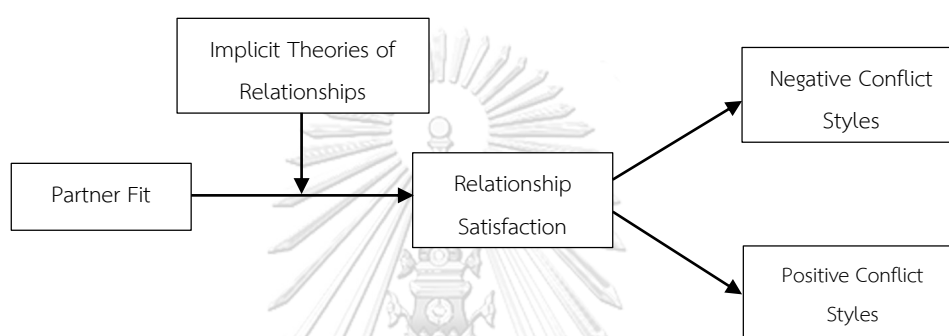
ในระยะแรก ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ถูกวัดด้วยมาตรที่มี 8 ข้อกระทงแบบลิเคิร์ต 7 ระดับ (7-point Likert-type scale) (Knee, 1998) โดยวัดความเชื่อแบบชะตาลิขิต 4 ข้อกระทงและวัดความเชื่อแบบเติบโตได้ 4 ข้อกระทง ตัวอย่างข้อกระทงของความเชื่อแบบเติบโตได้คือ “การเผชิญกับความท้าทายและอุปสรรคทำให้ความสัมพันธ์แข็งแกร่งขึ้น” (“Challenges & obstacles in a relationship can make love even stronger”) ส่วนตัวอย่างข้อกระทงของความเชื่อแบบชะตาลิขิตคือ “คู่ครองมีแบบที่เข้ากับแบบที่ไม่ใช่” (“Potential partners are either compatible or they are not”) การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ในหลายๆ ตัวอย่างพบว่า ความเชื่อทั้งสองแบบมีความอิสระต่อกันและไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน

ต่อมาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) เผยว่ามาตรความเชื่อที่มี 15 ข้อกระทง (Franiuk et al., 2002) พบว่า ความเชื่อทั้งสองเป็นอิสระต่อกัน ส่วนมาตรล่าสุด (Knee, 2003) มี 22 ข้อกระทงโดยแบ่งความเชื่อทั้งสองออกเป็นด้านละ 11 ข้อกระทง โดยพบว่ามีความคงที่หลังจากที่ได้นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างหลากหลาย ความตรงภายในสำหรับความเชื่อแบบชะตาลิขิตคือ .82 และ .74 สำหรับความเชื่อแบบเติบโตได้ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 400 คนและพบว่า ทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์ต่อกันโดยมีความสัมพันธ์ระหว่าง -.01 ถึง -.07 ผู้วิจัยจึง

เลือกใช้มาตรของ Knee (2003) ในการวิจัยนี้ โดยผู้วิจัยสนใจเฉพาะความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ และต้องการให้จำนวนข้อในแบบสอบถามน้อยลง จึงเลือกใช้ข้อกระทงด้านดังกล่าวเพียงด้านเดียวจำนวน 11 ข้อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้คู่ครองในอุดมต่อการเลือกรูปแบบในการรับมือกับปัญหา โดยมีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรกำกับและความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์
2. ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์
3. การรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์
4. ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์มีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติและความพึงพอใจในความสัมพันธ์
5. การรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน
6. การรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

7. การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่านและความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้เป็นตัวแปรกำกับ

คำจำกัดความ

1. **รูปแบบการรับมือกับปัญหา** หมายถึง เป็นวิธีที่บุคคลใด ๆ ใช้ไว้จัดการกับสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความเครียด หรือสถานการณ์ที่ไม่เป็นไปตามที่คาดในชีวิตคู่ โดยนิยามเชิงปฏิบัติการของรูปแบบการรับมือกับปัญหา หมายถึง คะแนนที่ได้จากมาตรา Accommodation ELVN Scale โดย Rusbult (1991) ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การลาออกจากความสัมพันธ์ การสื่อสารโดยตรง การเพิกเฉย และการรอคอยด้วยความจงรักภักดี
2. **ความพึงพอใจในความสัมพันธ์** หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อความสัมพันธ์และคู่รักว่าดีเพียงพอ หรือตรงกับความต้องการของตนเพียงใด (Hendrick, 1995) โดยนิยามเชิงปฏิบัติการของความพึงพอใจในความสัมพันธ์ หมายถึง คะแนนที่ได้จากมาตรา RAS ที่ถูกพัฒนาโดย Hendrick (1995) ประกอบด้วย เกณฑ์ในการวัด 5 ประการ คือ 1. การประเมินว่าคู่รักมีความต้องการเหมือนกับตนแค่ไหน 2. การประเมินว่าความสัมพันธ์โดยการนำไปเปรียบเทียบกับคู่อื่นว่าอยู่ในระดับที่ดีหรือไม่ 3. ความเสียใจและเสียตายที่มีต่อความสัมพันธ์ในปัจจุบัน 4. การประเมินว่าความสัมพันธ์ในครั้งนี้มีคุณภาพที่สูงหรือต่ำกว่าความคาดหวัง 5. การประเมินว่าปัญหาเกิดขึ้นบ่อยเพียงใด
3. **การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ** หมายถึง การรับรู้ว่าคุณครองของตนใกล้เคียงกับการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติของตนเพียงใด โดยนิยามเชิงปฏิบัติการของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ หมายถึง คะแนนที่ได้จากมาตรา Partner Fit ของ Franiuk (2010) ด้วยข้อกระทงแบบลิเคิร์ท 7 ระดับ 7 ข้อด้วยกัน โดยยิ่งคะแนนสูงยิ่งแปลว่าคุณครองในปัจจุบันนั้นใกล้เคียงกับการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมากเท่านั้น
4. **ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้และแบบชะตาลิขิต** หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ว่าสามารถเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่ โดยนิยามเชิงปฏิบัติการ หมายถึง คะแนนที่ได้จากมาตรา Implicit Theories of Relationships Scale พัฒนาโดย Knee (2003) โดยมี 2 มิติด้วยกันคือเติบโตได้และชะตาลิขิตถ้าทำคะแนนได้มากกว่า 3.5 ในมิติใดมิติหนึ่งจะแปลว่าบุคคลมีความเชื่อส่วนบุคคลแบบเติบโตได้ โดยในทางกลับกันถ้าได้คะแนนต่ำกว่า 3.5 ใน

มิติใดมิติหนึ่งจะแปลว่าคุณมีความเชื่อส่วนบุคคลแบบชะตาลิขิต ซึ่งแปลว่าคุณอาจได้คะแนนสูงสำหรับความเชื่อทั้ง 2 แบบเลยก็ได้

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรทำนาย คือ การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ (partner fit)

ตัวแปรเกณฑ์ คือ รูปแบบการรับมือกับปัญหา โดยแบ่งออกเป็นสองมิติ คือ รูปแบบการรับมือทางบวก (positive Conflict Style) ซึ่งประกอบด้วย 2 องค์ประกอบคือ การสื่อสารโดยตรง (voice) และการรอคอยด้วยความจงรักภักดี (loyalty) และรูปแบบการรับมือทางลบ (negative Conflict Style) ซึ่งประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ ลาออกจากความสัมพันธ์ (exit) และเพิกเฉย (neglect)

ตัวแปรส่งผ่าน คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ตัวแปรกำกับ คือ ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ มี 2 รูปแบบ คือ ความเชื่อแบบชะตาลิขิต (destiny belief) และความเชื่อแบบเติบโตได้ (work it out belief)

ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18-60 ปีที่มีคู่รักคนปัจจุบันมานานกว่า 6 เดือนขึ้นไป สัญชาติไทย ทั้งเพศหญิงและเพศชาย จำนวน 302 คน ทางออนไลน์ โดยศึกษาตัวแปรการรับรู้ การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่ผู้ร่วมการวิจัยมีต่อคู่รักคนใดคนหนึ่ง รูปแบบการรับมือกับปัญหาในความสัมพันธ์ดังกล่าว และความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้ความชัดเจนเกี่ยวกับอิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติและรูปแบบการรับมือกับปัญหาโดยมีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรกำกับและความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน
2. ได้เครื่องมือในการวัดตัวแปรการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ รูปแบบการรับมือกับปัญหาความพึงพอใจในโดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน และความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรกำกับ ที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย
3. ผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้ต่อยอดเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงคู่รักไปในทางที่ดีขึ้น ด้วยการทำให้บุคคลตระหนักว่ารูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ตนเองใช้นั้นอาจจะเพิ่มแนวโน้มให้ความสัมพันธ์ยุติลงก็เป็นไปได้

บทที่ 2

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติต่อวิธีรับมือกับปัญหาโดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่านและความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปร โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นทั่วไป สัญชาติไทย ที่มีคู่รักในปัจจุบัน ที่คบหากันเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน และมีอายุ 18-60 ปี ซึ่งไม่มีความพิการอันจะเป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมวิจัย (สามารถเข้าใจคำสั่งงานวิจัย สามารถอ่านข้อความในมาตรวัดได้ และสามารถทำมาตรวัดของงานวิจัยได้) เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้ใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) จึงกำหนดจำนวนตัวแปรและเส้นแสดงความสัมพันธ์ (parameter) ในลักษณะ 20 ต่อ 1 ตัวแปรและเส้นแสดงความสัมพันธ์ ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวนตัวแปรและเส้นแสดงความสัมพันธ์รวมกันเท่ากับ 15 พารามิเตอร์ ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จำเป็นต้องใช้จริงเท่ากับ 300 คน แต่เก็บจริงจำนวน 480 เป็น ชาย 240 และหญิง 240 ด้วยการส่งแบบสอบถามผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วยการแชร์ลิงก์ที่มีคำอธิบายเบื้องต้นก่อนเข้าสู่ตัวแบบสอบถามไปให้ผู้เข้าร่วมวิจัย จากนั้นทำการคัดผู้ที่ไม่ตั้งใจตอบ เช่น ตอบคำตอบเดียวตลอดทั้งแบบสอบถาม หรือต่อเนื่องเป็นจำนวนมากกว่า 10 ข้อทิ้ง เหลือ 302 คน เป็น ชาย 167 คนและหญิง 135 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มาตรที่ใช้ในงานวิจัยมี 4 มาตรด้วยกัน คือ มาตรรูปแบบการรับมือกับปัญหา มาตรความพึงพอใจในความสัมพันธ์ มาตรการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ และมาตรวัดความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้รายงานขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพมาตรแต่ละมาตรไว้โดยละเอียดในภาคผนวกแล้ว จึงขอบรรยายลักษณะของมาตรแต่ละมาตรโดยสรุปดังต่อไปนี้

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแจงแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ตบนเว็บไซต์สื่อออนไลน์ แล้วผู้เข้าร่วมวิจัยอ่านวิธีการเก็บข้อมูลให้เข้าใจตรงกันก่อนที่จะดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยว่าเป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบคู่รัก เมื่อกลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามเสร็จ โดยในหน้าสุดท้ายมีการเขียนถึงจุดประสงค์ที่แท้จริง ว่าเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์และรูปแบบในการรับมือกับปัญหา และอธิบายถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แผนวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถิติบรรยายด้วยโปรแกรม SPSS for Windows และทดสอบสมมุติฐานด้วยโปรแกรม Mplus โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร รูปแบบการรับมือกับปัญหากับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ตัวแปรคู่ครองในอุดมคติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ทดสอบอิทธิพลส่งผ่านของความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่อความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติและการเลือกรูปแบบรับมือกับปัญหา และทดสอบอิทธิพลกำกับของความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับรู้ว่าคุณคู่ครองตรงกับอุดมคติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์

บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ตอนที่ 2 ค่าสถิติบรรยายและการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของโมเดลการวิจัยหลัก

การใช้สัญลักษณ์ในงานวิจัยแทนตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอใช้สัญลักษณ์แทนตัวแปรในตารางและภาพ ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการแสดงชื่อของตัวแปรทั้งในตารางและแผนภาพ ดังนี้

PF	หมายถึง องค์ประกอบการรับรู้คู่ครองในอนาคต
RelSat	หมายถึง องค์ประกอบความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก
Growth	หมายถึง องค์ประกอบความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้
Positive	หมายถึง องค์ประกอบรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์
Negative	หมายถึง องค์ประกอบรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

M	หมายถึง ค่ามัชฌิมาเลขคณิต
SD	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Min	หมายถึง คะแนนต่ำสุด
Max	หมายถึง คะแนนสูงสุด
χ^2	หมายถึง ค่าสถิติไคสแควร์
CFI	หมายถึง ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
RMR	หมายถึง ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root Mean Square Residual)
RMSEA	หมายถึง ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ที่มีคู่รักในปัจจุบันหรือเคยมีคู่รักที่คบหากันเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน และมีอายุไม่ต่ำกว่า 18-60 ปีจำนวน 302 คน เป็นชาย 164 คน และหญิง 138 คน

ตารางที่ 2

สถิติบรรยายพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (N = 302)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	167	55.3
	หญิง	135	44.7
อายุ	18-30	128	42.3
	31-40	138	45.6
	41-50	32	10.59
	51-60	4	1.32
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	72	23.84
	ปริญญาตรี	203	67.22
	ปริญญาโท	27	8.94
สถานภาพสมรส	โสด	105	34.77
	สมรส	193	63.91
	หย่าร้าง/แยกกันอยู่	4	1.32

ตอนที่ 2 ค่าสถิติบรรยายและการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย

- การรับรู้คู่ครองในอุดมคติ (PF)
- ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (RelSat)
- ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ (Growth)
- รูปแบบการรับมือกับปัญหาทางบวก (Positive)
- รูปแบบการรับมือกับปัญหาทางลบ (Negative)

ทั้งนี้ คะแนนของตัวแปรแต่ละตัวแปรคำนวณมาจากการเฉลี่ยคะแนนข้อกระทงในแต่ละ

มาตร มีคะแนนที่เป็นไปได้ตั้งแต่ 1 ถึง 7 โดย 1 แปลว่ามีการรับรู้หรือพฤติกรรมดังกล่าวน้อยที่สุด 7 แปลว่ามีการรับรู้หรือพฤติกรรมดังกล่าวมากที่สุด

จากการวิเคราะห์สถิติบรรยาย ปรากฏผล คือ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการรับรู้คู่ครองในอุดมคติเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($M = 4.8, SD = 1.05$) มีคะแนนความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักเฉลี่ยในระดับค่อนข้างสูง ($M = 4.92, SD = 1.01$) มีคะแนนความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้เฉลี่ยในระดับค่อนข้างสูง ($M = 4.92, SD = 0.96$) มีคะแนนรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์เฉลี่ยในระดับค่อนข้างสูง ($M = 4.72, SD = 1.04$) มีคะแนนรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์เฉลี่ยในระดับปานกลาง ($M = 3.98, SD = 1.06$)

จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบว่าตัวแปรทั้งหมดในโมเดลมีการแจกแจงปกติ (Normality) หรือไม่ โดยพิจารณาค่าความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) โดยหากมีค่าอยู่นอกเหนือจาก -3 ถึง 3 และ -10 ถึง 10 ตามลำดับ ถือว่าข้อมูลแจกแจงไม่เป็นปกติ (Kline, 2016) ในงานวิจัยนี้ ตัวแปรทั้งห้าตัวมีการกระจายค่อนข้างเป็นโค้งปกติ ดูจากความเบ้ที่มีค่าตั้งแต่ -.711 ถึง -.071 และความโด่งมีค่าตั้งแต่ -.343 ถึง 1.260 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3

คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ($N = 302$)

ตัวแปร	Min	Max	M	SD	Skewness	Kurtosis
PF	1.57	7.00	4.80	1.05	-.556	.320
RelSat	1.00	7.00	4.92	1.01	-.711	1.260
Growth	1.91	7.00	5.10	0.96	-.391	.574
Positive	1.67	6.92	4.72	1.04	-.529	.353
Negative	1.58	6.75	3.98	1.066	-.071	-.343

จากนั้นผู้วิจัยคำนวณค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า การรับรู้คู่ครองในอุดมคติมีสหสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ($r = .573, p < .01$) และรูปแบบการรับมือกับปัญหาทางบวก ($r = .492, p < .01$) และรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์ ($r = .315, p < .01$) ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .522, p < .01$) และมีสหสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาแบบบั่นทอนความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.056, p > .05$) ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล ($N = 302$)

ตัวแปร	1	2	3	4	5
1. PF	(.80)				
2. RelSat	.573**	(.86)			
3. Growth	.457**	.456**	(.89)		
4. Positive	.492**	.522**	.579**	(.91)	
5. Negative	.315**	-.056	.228**	.245**	(.86)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

ผู้วิจัยทดสอบต่อไปว่า มีผู้เข้าร่วมการวิจัยคนใดที่มีคะแนนของชุดตัวแปรทั้งห้าตัวนี้ ที่มีลักษณะเป็นค่าสุดโต่งแบบหลายตัวแปร (multivariate outlier) หรือไม่ ผู้วิจัยคำนวณ Mahalanobis Distance (MD) โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์การถดถอย (regression) โดยใส่ ตัวแปร เพศ เป็นตัวแปรเกณฑ์ และใส่ตัวแปร PF RelSat Growth Positive และ Negative เป็นตัวแปรตาม เพื่อหาค่า MD ต่อด้วยหาความน่าจะเป็นของแต่ละคน พบว่ามี 13 คน คนที่มีค่า MD สูงตั้งแต่ 16.9 ถึง 28.1 ซึ่งเมื่อแปลงเป็นค่าไคสแควร์แล้วจัดว่ามีค่าสุดโต่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผู้วิจัยจึงได้ลองทดสอบวิเคราะห์ความอ่อนไหว (sensitivity analysis) ของโมเดลตามสมมติฐาน กรณีที่ตัดข้อมูลของตัวอย่าง 13 คนที่มีค่าสุดโต่งทั้ง ($n = 289$) กับกรณีที่คงข้อมูลของทั้งสองคนไว้ ($n = 302$) พบว่าผลการวิเคราะห์ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์โมเดลเพื่อทดสอบสมมติฐานไม่ได้รับผลกระทบหรือไม่อ่อนไหวต่อข้อมูลสุดโต่งจากตัวอย่าง 13 คนนี้ จึงพิจารณาคงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไว้โดยไม่ตัดทิ้ง

บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย
 ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น
 ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของโมเดลการวิจัยหลัก

การใช้สัญลักษณ์ในงานวิจัยแทนตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอใช้สัญลักษณ์แทนตัวแปรในตารางและภาพ ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการแสดงชื่อของตัวแปรทั้งในตารางและแผนภาพ ดังนี้

PF	หมายถึง องค์ประกอบการรับรู้คู่ครองในอุดมคติ
RelSat	หมายถึง องค์ประกอบความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก
Growth	หมายถึง องค์ประกอบความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้
Positive	หมายถึง องค์ประกอบรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์
Negative	หมายถึง องค์ประกอบรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

M	หมายถึง ค่ามัธยมาเลขคณิต
SD	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Min	หมายถึง คะแนนต่ำสุด
Max	หมายถึง คะแนนสูงสุด
χ^2	หมายถึง ค่าสถิติไคสแควร์
GFI	หมายถึง ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-fit index)
RMR	หมายถึง ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root Mean Square Residual)
RMSEA	หมายถึง ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ที่มีคู่รักในปัจจุบันหรือเคยมีคู่รักที่คบหากันเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน และมีอายุไม่ต่ำกว่า 18-60 ปีจำนวน 302 คน เป็นชาย 164 คน และหญิง 138 คน

ตารางที่ 2

สถิติบรรยายพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ($N = 302$)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	167	55.3
	หญิง	135	44.7
อายุ	18-30	128	42.3
	31-40	138	45.6
	41-50	32	10.59
	51-60	4	1.32
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	72	23.84
	ปริญญาตรี	203	67.22

	ปริญญาโท	27	8.94
สถานภาพสมรส	โสด	105	34.77
	สมรส	193	63.91
	หย่าร้าง/แยกกันอยู่	4	1.32

ตอนที่ 2 ค่าสถิติบรรยายและการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย

- การรับรู้คู่ครองในอุดมคติ (PF)
- ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (RelSat)
- ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ (Growth)
- รูปแบบการรับมือกับปัญหาทางบวก (Positive)
- รูปแบบการรับมือกับปัญหาทางลบ (Negative)

ทั้งนี้ คะแนนของตัวแปรแต่ละตัวแปรคำนวณมาจากการเฉลี่ยคะแนนข้อกระทงในแต่ละมาตร มีคะแนนที่เป็นไปได้ตั้งแต่ 1 ถึง 7 โดย 1 แปลว่ามีการรับรู้หรือพฤติกรรมดังกล่าวอย่างน้อยที่สุด 7 แปลว่ามีการรับรู้หรือพฤติกรรมดังกล่าวมากที่สุด

จากการวิเคราะห์สถิติบรรยาย ปรากฏผล คือ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการรับรู้คู่ครองในอุดมคติเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($M = 4.8, SD = 1.05$) มีคะแนนความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักเฉลี่ยในระดับค่อนข้างสูง ($M = 4.92, SD = 1.01$) มีคะแนนความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้เฉลี่ยในระดับค่อนข้างสูง ($M = 4.92, SD = 0.96$) มีคะแนนรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์เฉลี่ยในระดับค่อนข้างสูง ($M = 4.72, SD = 1.04$) มีคะแนนรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์เฉลี่ยในระดับปานกลาง ($M = 3.98, SD = 1.06$)

จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบว่าตัวแปรทั้งหมดในโมเดลมีการแจกแจงปกติ (Normality) หรือไม่ โดยพิจารณาค่าความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) โดยหากมีค่าอยู่นอกเหนือจาก -3 ถึง 3 และ -10 ถึง 10 ตามลำดับ ถือว่าข้อมูลแจกแจงไม่เป็นปกติ (Kline, 2016) ในงานวิจัยนี้ ตัวแปรทั้งห้าตัวมีการกระจายค่อนข้างเป็นโค้งปกติ ดูจากความเบ้ที่มีค่าตั้งแต่ -.711 ถึง -.071 และความโด่งมีค่าตั้งแต่ -.343 ถึง 1.260 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3

คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ($N = 302$)

ตัวแปร	Min	Max	M	SD	Skewness	Kurtosis
PF	1.57	7.00	4.80	1.05	-.556	.320
RelSat	1.00	7.00	4.92	1.01	-.711	1.260
Growth	1.91	7.00	5.10	0.96	-.391	.574
Positive	1.67	6.92	4.72	1.04	-.529	.353
Negative	1.58	6.75	3.98	1.066	-.071	-.343

จากนั้นผู้วิจัยคำนวณค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า การรับรู้คูครองในอนาคตมีสหสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ($r = .573, p < .01$) และรูปแบบการรับมือกับปัญหาทางบวก ($r = .492, p < .01$) และรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์ ($r = .315, p < .01$) ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .522, p < .01$) และมีสหสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาแบบบั่นทอนความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.056, p > .05$) ตามตารางที่ 4

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล ($N = 302$)

ตัวแปร	1	2	3	4	5
1. PF	(.80)				
2. RelSat	.573**	(.86)			
3. Growth	.457**	.456**	(.89)		
4. Positive	.492**	.522**	.579**	(.91)	
5. Negative	.315**	-.056	.228**	.245**	(.86)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

ผู้วิจัยทดสอบต่อไปว่า มีผู้เข้าร่วมการวิจัยคนใดที่มีคะแนนของชุดตัวแปรทั้งห้าตัวนี้ ที่มีลักษณะเป็นค่าสุดโต่งแบบหลายตัวแปร (Multivariate outlier) หรือไม่ ผู้วิจัยคำนวณ Mahalanobis Distance (MD) โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์การถดถอย (regression) โดยใส่ ตัวแปร เพศ เป็นตัวแปรเกณฑ์ และใส่ตัวแปร PF RelSat Growth Positive และ Negative เป็นตัวแปรตาม เพื่อหาค่า MD ต่อด้วยหาความน่าจะเป็นของแต่ละคน พบว่ามี 13 คน คนที่มีค่า MD สูง ตั้งแต่ 16.9 ถึง 28.1 ซึ่งเมื่อแปลงเป็นค่าไคสแควร์แล้วจัดว่ามีค่าสุดโต่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .001 ผู้วิจัยจึงได้ลองทดสอบวิเคราะห์ความอ่อนไหว (sensitivity analysis) ของโมเดลตามสมมติฐาน กรณีที่ตัดข้อมูลของตัวอย่าง 13 คนที่มีค่าสุดโต่งทิ้ง ($n = 289$) กับกรณีที่คงข้อมูลของทั้งสองคนไว้ ($n = 302$) พบว่าผลการวิเคราะห์ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์โมเดลเพื่อทดสอบสมมติฐานไม่ได้รับผลกระทบหรือไม่อ่อนไหวต่อข้อมูลสุดโต่งจากตัวอย่าง 13 คนนี้ จึงพิจารณาคงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไว้โดยไม่ตัดทิ้ง

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของโมเดลการวิจัยหลัก

การวิเคราะห์อิทธิพลของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาโดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน และความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้เป็นตัวแปรกำกับ ด้วยการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) ด้วยโปรแกรม Mplus

เพื่อทดสอบอิทธิพลกำกับของความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ ที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ผู้วิจัยสร้างตัวแปรปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ กับความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ (PFxGrowth) โดยนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มไปลบจากคะแนนของแต่ละคน ทำให้คะแนนของตัวแปรแต่ละตัวให้มีค่าเฉลี่ยเป็น 0 (mean centering) แล้วจึงนำมาคูณกันให้ได้ตัวแปรปฏิสัมพันธ์ เพื่อป้องกันปัญหาภาวะเส้นตรงรวมเชิงพหุกับตัวแปรทั้งสอง

โมเดลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานจึงมีรายละเอียดดังภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์เส้นทางพบว่า โมเดลโดยรวมสอดคล้องกับข้อมูลที่ค่า $\chi^2 = 5.99$, $df = 2$, $p = 0.05$, $RMSEA = .081$, $CFI = .990$

สมมติฐานข้อที่ 1 ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐาน เมื่อพิจารณาจากโมเดลดังภาพที่ 3 และตารางที่ 5 คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีอิทธิพลทางบวกต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ ซึ่งค่าอิทธิพลที่ได้อยู่ในระดับต่ำคือเท่ากับ .253 และถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) หมายความว่ายิ่งบุคคลมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงก็จะมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้รูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์

สมมติฐานข้อที่ 2 ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์

ผลการวิจัยได้สนับสนุนสมมติฐาน เมื่อพิจารณาจากโมเดลดังภาพที่ 3 และตารางที่ 5 พบว่าความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีอิทธิพลทางลบกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์

ซึ่งค่าอิทธิพลที่ได้อยู่ในระดับปานกลาง คือ -.434 และถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) หมายความว่ายิ่งบุคคลมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงก็จะมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้รูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์น้อยลง

สมมติฐานข้อที่ 3 การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์

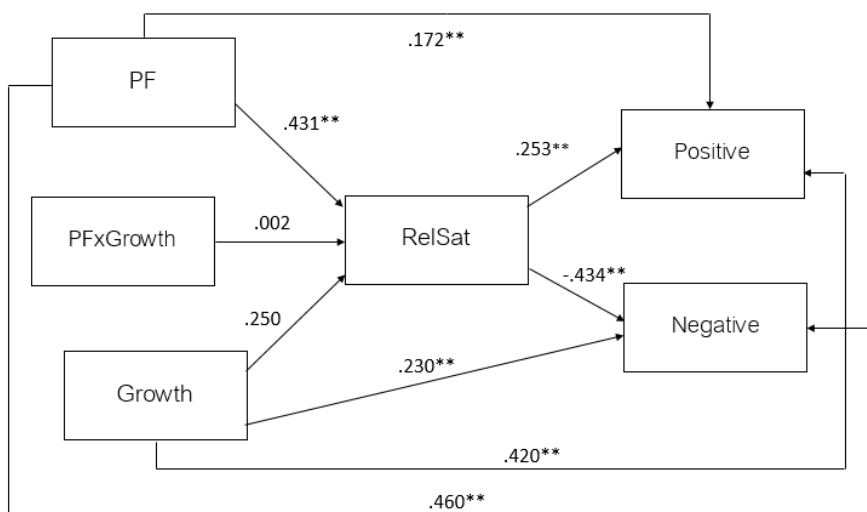
ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐาน เมื่อพิจารณาจากโมเดลดังภาพที่ 3 และตารางที่ 5 คือ การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติส่งอิทธิพลทางบวกโดยตรงต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์โดยมีค่าอิทธิพลระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ .172 แต่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .003$) หมายความว่ายิ่งบุคคลมีการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมากจะยังมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงขึ้น

สมมติฐานข้อที่ 4 ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้มีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์

จากผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากโมเดลดังภาพที่ 3 และตารางที่ 5 คือ ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ไม่มีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .002 และไม่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .959$) หมายความว่า ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ไม่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์

สมมติฐานข้อที่ 5 การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

จากผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากโมเดลดังภาพที่ 3 และตารางที่ 5 คือ การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีค่าอิทธิพลทางอ้อมทางบวกเท่ากับ .112 ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) หมายความว่ายิ่งการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติสูงก็จะมีมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากขึ้น ซึ่งส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะเลือกใช้รูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์มากขึ้น

* $p < .05$, ** $p < .01$

ภาพที่ 3 โมเดลการวิเคราะห์ข้อมูล

สมมติฐานข้อที่ 6

การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

จากผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากโมเดลดังภาพที่ 3 และตารางที่ 5 คือ การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีค่าอิทธิพลทางอ้อมทางลบเท่ากับ $-.191$ ถึงระดับมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) หมายความว่ายิ่งการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติต่ำก็จะมีมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำลง ซึ่งส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะเลือกใช้รูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์มากขึ้น

สมมติฐานข้อที่ 7

การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาโดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่านและความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้เป็นตัวแปรกำกับ

ผู้วิจัยวิเคราะห์โมเดลอิทธิพลส่งผ่านที่ถูกกำกับ (moderated mediation model) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5 พบว่า อิทธิพลทางอ้อมของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์เมื่อตัวแปรความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ต่ำ ($b = 0.111$, $p < .001$) กลาง ($b = 0.112$, $p < .001$) สูง ($b = 0.112$, $p < .001$) มีค่าแทบไม่แตกต่างกัน โดยดัชนีชี้วัดอิทธิพลส่งผ่านที่ถูกกำกับ (moderated mediation) มีค่าเท่ากับ $.000$, $p = .962$, $CI 95 [-0.151, 0.020]$ ซึ่งว่าระดับของความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบ

เติบโตได้ ไม่มีอิทธิพลกำกับอิทธิพลทางอ้อมของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติที่ส่งผ่านความพึงพอใจในความสัมพันธ์ไปยังรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์

ส่วนอิทธิพลทางอ้อมของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์ เมื่อตัวแปรความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ต่ำ ($b = -0.190, p < .001$) กลาง ($b = -0.191, p < .001$) สูง ($b = -0.192, p < .001$) ก็มีค่าแทบไม่แตกต่างกัน โดยดัชนีชี้วัดอิทธิพลส่งผ่านที่ถูกลำก้ำกับ (moderated mediation) มีค่าเท่ากับ $-.001, p = .961, CI 95 [-0.033, 0.024]$ แสดงให้เห็นว่าระดับของความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ ไม่มีอิทธิพลกำกับอิทธิพลทางอ้อมของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติที่ส่งผ่านความพึงพอใจในความสัมพันธ์ไปยังรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์

สำหรับอิทธิพลรวม (total effect) ของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาแบบส่งเสริมความสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0.284 และถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และอิทธิพลรวมของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาแบบบั่นทอนความสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ 0.296 และถึงนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ซึ่งว่าการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลรวมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาแบบส่งเสริมความสัมพันธ์กับรูปแบบการรับมือกับปัญหาแบบบั่นทอนความสัมพันธ์

ส่วนอิทธิพลรวมของความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาแบบส่งเสริมความสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0.485 และถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และอิทธิพลรวมของความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาแบบบั่นทอนความสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ 0.118 และไม่ถึงนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งว่าความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้มีอิทธิพลรวมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาแบบส่งเสริมความสัมพันธ์ แต่ไม่มีผลต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาแบบบั่นทอนความสัมพันธ์

ค่าอิทธิพลของตัวแปรในโมเดลการวิจัย

ตัวแปรทำนาย	<i>b</i>	<i>SE</i>	<i>p</i>	LLCI	ULCI
โมเดลการทำนายตัวแปรส่งผ่าน (Direct Effect):					
RelSat					
PF	0.431	0.185	<.05	0.068	0.725
Growth	0.250	0.163	>.05	-0.012	0.533
PFxGrowth	0.002	0.034	>.05	-0.060	0.077
โมเดลการทำนายตัวแปรเกณฑ์ (Direct Effect):					
Positive					
RelSat	0.253	0.056	<.001	0.133	0.370

PF	0.172	0.054	<.01	0.067	0.293
Growth	0.420	0.071	<.001	0.261	0.541
Negative					
RelSat	-0.434	0.071	<.001	-0.581	-0.297
PF	0.460	0.076	<.001	0.318	0.621
Growth	0.230	0.080	<.01	0.080	0.387
อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect):					
PF → RelSat → Positive					
เมื่อตัวแปร Growth ต่ำ	0.111	0.031	<.001	0.058	0.180
เมื่อตัวแปร Growth กลาง	0.112	0.032	<.001	0.057	0.181
เมื่อตัวแปร Growth สูง	0.112	0.035	=.001	0.055	0.197
PF → RelSat → Negative					
เมื่อตัวแปร Growth ต่ำ	-0.190	0.043	<.001	-0.295	-0.117
เมื่อตัวแปร Growth กลาง	-0.191	0.046	<.001	-0.289	-0.109
เมื่อตัวแปร Growth สูง	-0.192	0.052	<.001	-0.288	-0.103
อิทธิพลรวม (Total Effect):					
PF ต่อ Positive	0.284	.050	<.001	0.182	0.382
PF ต่อ Negative	0.296	.062	<.001	0.147	0.391
Growth ต่อ Positive	0.485	.054	<.001	0.378	0.592
Growth ต่อ Negative	0.118	.068	.084	-0.016	0.251

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ คือมุ่งศึกษาอิทธิพลความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครูตรง กับอุดมคติและรูปแบบการรับมือกับปัญหาโดยมีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรกำกับและความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

การอภิปรายผลสามารถแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 อิทธิพลของความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับรูปแบบการรับมือกับปัญหา

ตอนที่ 2 อิทธิพลของการรับรู้ว่าคุณครูตรงกับอุดมคติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ตอนที่ 3 อิทธิพลกำกับของความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่มีต่อความสัมพันธ์

ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครูตรงกับอุดมคติและความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ตอนที่ 4 การรับรู้ว่าคุณครูตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหา

โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

ตอนที่ 1 อิทธิพลของความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับรูปแบบการรับมือกับปัญหา

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ส่งอิทธิพลทางบวกกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ และความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีอิทธิพลทางลบกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์ ดังตารางที่ 5 ที่พบว่า ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีอิทธิพลกับองค์ประกอบรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในระดับต่ำ คือ .253 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีสหสัมพันธ์กับองค์ประกอบรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์ในระดับปานกลางคือ -.434 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

ผลดังกล่าวตีความได้ว่า บุคคลจะประเมินระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์เพื่อดูว่าความสัมพันธ์ที่มีอยู่นั้นควรค่าแก่การสานต่อหรือไม่ แล้วตัดสินใจว่าเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะดำเนินการต่อไปอย่างไร ฉะนั้นเมื่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์เพราะอยากจะยุติความสัมพันธ์เนื่องจากได้ประเมินว่าความสัมพันธ์ที่มีอยู่นั้นไม่ควรค่าแก่การสานต่อ ในทางกลับกันบุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์เมื่อมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่สูงเพราะอยากจะสานต่อความสัมพันธ์ เนื่องจากได้ประเมินว่าความสัมพันธ์ที่มีอยู่นั้นควรค่าแก่การสานต่อ

ผลดังกล่าวจึงสอดคล้องกับทฤษฎีโมเดลการลงทุน ซึ่งอธิบายถึงความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรต้น จะส่งผลไปสู่ความผูกมัดซึ่งเป็นตัวแปรส่งผ่าน ที่จะส่งอิทธิพลต่อไปยังความคงทนของความสัมพันธ์ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่มีอยู่ก่อนที่จะเกิดปัญหา มักส่งเสริมให้มีการตอบสนองต่อปัญหาในรูปแบบที่ส่งเสริมความสัมพันธ์หรือรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ เพราะบุคคลอยากรักษาความสัมพันธ์ให้กลับไปดีเหมือนเมื่อก่อนหน้าที่จะเกิดปัญหา

เพราะฉะนั้นความพึงพอใจในความสัมพันธ์จึงน่าจะส่งเสริมให้บุคคลมีการตอบสนองแบบสื่อสารโดยตรงและรอยยิ้มด้วยความจงรักภักดีมากกว่าการตอบสนองแบบออกจากความสัมพันธ์และเพิกเฉย โดยมีงานวิจัยที่บ่งบอกว่าความพึงพอใจในการสมรส ความสุข และการปรับตัว มีความเกี่ยวข้องกับการตอบสนองทางบวก เช่น วิธีการสื่อสารที่ดีกว่า (Beir & Sternberg, 1977; Khajeddin et al., 2010; Murphy & Mendelson, 1973) การเปิดเผยตนเองที่มากกว่า (Critelli & Dupre, 1978; Kito 2005) การแสดงความรักและการเอาใจใส่มากกว่า (Fineberg & Lowman, 1975; Heyman, 2001) ทำสิ่งที่ทำให้อีกฝ่ายรู้สึกดีบ่อยกว่า (Johnson et al., 2005; Wills et al., 1974) ส่วนคู่รักที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำมักมีการตอบสนองต่อปัญหาแบบเพิกเฉย เช่น การแสดงอารมณ์ทางลบ การแสดงความเป็นมิตร และการตำหนิที่มุ่งร้าย (Billings, 1979; Gottman, 2013; Gottman et al., 1978; Hawkins, 1968) การอนุমানในทางลบเกี่ยวกับการสื่อสารของคู่รัก (Gottman, 2013; Gottman et al., 1976) ความรู้สึก (Bircher et al., 1975; Gottman, 2014) และโอกาสที่คู่รักจะไม่มีเพศสัมพันธ์นอกสมรสมากขึ้น (Allen et al., 2005; Bell et al., 1975; Glass & Wright, 1977)

ตอนที่ 2 อิทธิพลของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์

จากการวิเคราะห์โมเดลหลักของการวิจัยพบว่าสมมติฐานข้อที่ 3 คือ การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติจะส่งอิทธิพลทางบวกกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้รับการสนับสนุน โดยเมื่อพิจารณาตารางที่ 5 จะพบว่า การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง คือ .431 ($p < .01$) เมื่อควบคุมตัวแปรทำนายตัวอื่น ๆ ในโมเดล (ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์) ให้คงที่ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับส่วนหนึ่งของงานวิจัยของ Knee et al. (2003) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์โดยมีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เป็นตัวแปรกำกับ

ตอนที่ 3 อิทธิพลกำกับของความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติและความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์โมเดลหลักของการวิจัยพบว่าสมมติฐานข้อที่ 4 คือ ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ไม่มีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับ อุดมคติและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ไม่ได้รับการสนับสนุน อิทธิพลจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างความ เชื่อส่วนบุคคลแบบเติบโตได้กับการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ ที่มีต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ คือ .002 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) สรุปคือการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลต่อ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากพอ ๆ กันไม่ว่าจะเป็นคนที่มีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์แบบเติบโตได้สูงหรือต่ำ

การที่ผลวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อนี้ อาจเป็นไปได้ว่าผู้ที่มีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ในงานวิจัยนี้นั้น บางส่วนอาจอยู่กับคู่รักมานานจนแก้ปัญหาใน ความสัมพันธ์จนเกิดการรับรู้ว่าคุณครองของตนใกล้เคียงกับอุดมคติแล้ว อาจทำให้ในคนที่มีความ เชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้สูงและอยู่ด้วยกันมานาน การรับรู้ว่าคุณครอง ตรงกับอุดมคติก็มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ไม่ต่างจากคนที่มีความเชื่อ ส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ต่ำ ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่า หากเก็บข้อมูลเฉพาะคู่รักที่ เพิ่งเริ่มต้นความสัมพันธ์ อาจจะเห็นอิทธิพลกำกับได้ชัดเจนกว่านี้

ตอนที่ 4 การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาโดยมี ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิเคราะห์โมเดลหลักของการวิจัย สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 5 และข้อที่ 6 คือ การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมทางบวกต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริม ความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน มีค่าเท่ากับ .112 ($p < .001$) และการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมทางลบต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่น ทอนความสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ -.191 ($p < .001$) โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปร ส่งผ่าน สรุปคือการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมทางบวกต่อรูปแบบการรับมือกับ ปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยในวรรณกรรมวิจัย โดยสามารถอธิบายได้ ว่าอุดมคติเป็นเกณฑ์ที่ช่วยให้บุคคลตัดสินใจว่าควรจัดการความสัมพันธ์ในปัจจุบันอย่างไรต่อ โดย อุดมคติคือความคาดหวังที่มีสำหรับ ตนเอง คู่ครอง และความสัมพันธ์ (Baldwin, 1992; Fletcher & Thomas, 1996; Wrzus et al., 2013) โดย Fletcher และคณะ (1999) คาดว่าบุคคลจะมีแรงจูงใจ ที่จะทำให้ความสอดคล้องระหว่าง การรับรู้และอุดมคติเกี่ยวกับคู่ครองหรือความสัมพันธ์เพื่อที่จะได้

มองความสัมพันธ์ในทางบวกมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การมีความสอดคล้องของการรับรู้และอุดมคติต่านั้น หมายความว่าเป้าหมายในความสัมพันธ์ไม่สามารถเป็นจริงได้ ซึ่งทำให้บุคคลรู้สึกหมดกำลังใจ ถูกปฏิเสธ และไม่พอใจกับความสัมพันธ์ในปัจจุบัน (Higgins, 1987) ซึ่งความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์นี้ก็สัมพันธ์กับการเลือกวิธีรับมือกับปัญหาเพื่อส่งเสริมหรือบั่นทอนความสัมพันธ์นั่นเอง

ประโยชน์ทางวิชาการและการประยุกต์ใช้

งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ และรูปแบบการรับมือกับปัญหาโดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน และความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้เป็นตัวแปรกำกับ ซึ่งช่วยยืนยันผลการวิจัย โดยพบทิศทางและค่าของเส้นทางอิทธิพลของตัวแปรดังกล่าวที่ชี้ให้เห็นว่าความพึงพอใจในความสัมพันธ์นั้นมีผลต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหา ไม่ใช่รูปแบบการรับมือกับปัญหาส่งอิทธิพลไปยังความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างเดียว ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตจึงควรศึกษาผลที่ตัวแปรสองตัวมีต่อกันและกันในระยะยาว เนื่องจากความพึงพอใจในความสัมพันธ์และรูปแบบการรับมือกับปัญหานั้นจะมีการส่งอิทธิพลต่อกันและกันเป็นวงจร

นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ได้พัฒนาเครื่องมือในการวัด ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ รูปแบบการรับมือกับปัญหา และความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ เป็นภาษาไทย โดยผู้วิจัยที่สนใจสามารถนำไปใช้ในการทำวิจัยต่อไปได้ในบริบทของประเทศไทย หรือผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ก็อาจใช้เป็นเครื่องมือทดสอบ ประเมิน เพื่อสร้างการตระหนักรู้ให้ผู้ที่กำลังมีปัญหาความสัมพันธ์ได้สำรวจตัวเองว่ามีกรอบคิด การรับรู้ว่าคุณครอง และแบบแผนการจัดการกับปัญหาในความสัมพันธ์อย่างไร เนื่องจากการตระหนักรู้เป็นขั้นแรกของการเริ่มต้นเปลี่ยนแปลง

ท้ายที่สุดภาพรวมของงานวิจัยนี้ ยังมีประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปในการดำเนินชีวิตประจำวันที่ความสัมพันธ์เชิงคู่รักเป็นส่วนสำคัญในชีวิตของบุคคลทั่วไปมากขึ้น โดยเป็นการทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของวิธีรับมือกับปัญหาของคู่รักเมื่อเกิดความขัดแย้ง ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถควบคุมได้เพื่อส่งเสริมให้ความสัมพันธ์มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นตามวรรณกรรมที่ได้ทบทวนมา (Cramer, 2000) ซึ่งงานวิจัยนี้พบว่าตัวแปรที่ทำนายว่าคนใช้วิธีรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์หรือบั่นทอนความสัมพันธ์ก็คือ การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ และความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ โดยพบว่าตัวแปร ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ ($b = .485, p < .001$) ส่งอิทธิพลทางบวกต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์มากที่สุด ดังนั้นบุคคลที่อยู่ในความสัมพันธ์ควรจะปรับความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ให้เป็นแบบเติบโตได้ โดยขั้นแรกให้บุคคลมีการตระหนักถึงกรอบคิดของตนเอง แล้วค่อย ๆ ปรับเปลี่ยน โดยอาจฝึกฝนตนเอง หรือขอความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาที่เชี่ยวชาญ เพื่อขอ

คำแนะนำว่าควรทำอะไรเพื่อจะปรับเปลี่ยนความเชื่อให้มองว่าปัญหาในความสัมพันธ์เป็นโอกาสที่ทำให้ความสัมพันธ์พัฒนาและเติบโตได้ ความสัมพันธ์เป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยความพยายาม และความสัมพันธ์ที่เริ่มต้นไม่ดีไม่ได้แปลว่าความสัมพันธ์นั้นจะต้องพบกับความล้มเหลว ซึ่งหากบุคคลมีความเชื่อเช่นนี้ น่าจะทำให้ใช้รูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์แล้วนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ในทางที่ดีขึ้น

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากมีความสะดวกและความเป็นส่วนตัว แต่มีข้อเสียตรงที่อาจทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ตั้งใจทำแบบสอบถามเพราะว่ามีสิ่งรบกวนทำให้เสียสมาธิหรือไม่ตั้งใจตอบ ซึ่งดูได้จากการที่ผู้ทำแบบสอบถามจำนวนมากตอบแบบตอบคำถามเดียวกันสำหรับทุกคำถาม โดยในงานวิจัยครั้งต่อไปอาจมีสิ่งตอบแทนสำหรับการเสียเวลาหรือโน้มน้าวเพื่อให้ผู้ทำแบบสอบถามตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัย

ข้อจำกัดต่อไป คือ การที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องระลึกถึงเหตุการณ์ในอดีตหรือเหตุการณ์สมมุติจึงอาจส่งผลกระทบต่อความแม่นยำของผล โดยในครั้งหน้าอาจใช้ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคู่รักมาอยู่ในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งแล้วสังเกตพฤติกรรมแทนที่จะใส่แบบสอบถาม ซึ่งจะไม่ต้องอาศัยการรำลึกเหตุการณ์ในอดีตแล้วใช้การสังเกตพฤติกรรมแทน

นอกจากนี้ การวิจัยครั้งนี้ เก็บข้อมูลจากคู่รักเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมทำให้ไม่ได้ศึกษาปัจจัยที่อาจเกิดจากอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น รูปแบบการรับมือกับปัญหาหรือความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของฝ่ายหนึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์และรูปแบบการรับมือกับปัญหาของอีกฝ่ายหนึ่งก็เป็นได้ ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรเก็บข้อมูลของบุคคลในความสัมพันธ์ทั้งสองฝ่าย

ท้ายที่สุด ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาระยะเวลาที่คบกันของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจเป็นอีกตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์และรูปแบบการรับมือกับปัญหา เนื่องจากระยะเวลาช่วงแรกความสัมพันธ์จะเป็นตัวชี้วัดว่าความสัมพันธ์ดีหรือไม่สำหรับบุคคลที่มีความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบชะตาลิขิต ในครั้งหน้าผู้วิจัยอาจมีการให้ระบุระยะเวลาที่คบกันให้เฉพาะเจาะจงเพื่อศึกษาว่าระยะเวลาในการคบกันจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งหรือไม่ที่ส่งผลกระทบต่อโมเดลในภาพรวมเก็บตัวแปรอื่นเพิ่มเติมเพื่อความครอบคลุมของการศึกษาหรืออาจทดสอบว่าการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่นั้นมีผลอย่างไรต่อผลต่องานวิจัยบ้าง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์มุ่งศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติต่อการเลือกรูปแบบในการรับมือกับปัญหา โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน และความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเดบิตโต้ได้เป็นตัวแปรกำกับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยดำเนินการโดยจัดพิมพ์แบบสอบถามที่พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพแล้ว และนำไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างโดยแจ้งกลุ่มตัวอย่างให้รู้ว่า เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้วยมาตร การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ รูปแบบการรับมือกับปัญหา และความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเดบิตโต้ได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) โปรแกรม Mplus ผู้วิจัย โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แล้วทำการทดสอบมีผู้เข้าร่วมการวิจัยคนใดที่มีคะแนนของชุดตัวแปรทั้งห้าตัวนี้ ที่มีลักษณะเป็นค่าสุดโต่งแบบหลายตัวแปร (multivariate outlier) หรือไม่ ผู้วิจัยคำนวณ Mahalanobis Distance (MD) โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์การถดถอย (regression) แล้วทำการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโมเดลตามสมมติฐาน เพื่อดูว่าโมเดลที่ตัดค่าสุดโต่งออกกับโมเดลที่ไม่ตัดค่าสุดโต่งออกมีผลที่แตกต่างกันหรือไม่ จึงพบว่าผลไม่แตกต่างจึงใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าสุดโต่งมาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

- สมมติฐานข้อที่ 1** ได้รับการสนับสนุน ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ส่งอิทธิพลทางบวกกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .253 และถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
- สมมติฐานข้อที่ 2** ได้รับการสนับสนุน ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ส่งอิทธิพลทางลบกับรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ -.435 และถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

- สมมติฐานข้อที่ 3 ได้รับการสนับสนุน การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติส่งอิทธิพลทางบวกกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .431 และถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)
- สมมติฐานข้อที่ 4 ได้รับการปฏิเสธ ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไม่มีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .002 และไม่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.5$)
- สมมติฐานข้อที่ 5 ได้รับการสนับสนุน การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีค่าอิทธิพลทางอ้อมทางบวกเท่ากับ .112 ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
- สมมติฐานข้อที่ 6 ได้รับการสนับสนุน การรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์โดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีค่าอิทธิพลทางอ้อมทางลบเท่ากับ -.191 ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
- สมมติฐานข้อที่ 7 ได้รับการปฏิเสธ ไม่พบอิทธิพลกำกับของความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเดบิตโต้ได้ ที่มีต่ออิทธิพลทางอ้อมของการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติที่ส่งผ่านความพึงพอใจในความสัมพันธ์ไปยังรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่บั่นทอนความสัมพันธ์

ประโยชน์ทางวิชาการและการประยุกต์ใช้

งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ และรูปแบบการรับมือกับปัญหาโดยมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน และความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเดบิตโต้ได้เป็นตัวแปรกำกับ ซึ่งช่วยยืนยันผลการวิจัย และศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อรูปแบบการรับมือกับปัญหา

นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ได้พัฒนาเครื่องมือในการวัดเป็นภาษาไทย โดยผู้วิจัยหรือผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ สามารถนำไปใช้ในการทำวิจัยหรือให้คำปรึกษาได้ในบริบทของประเทศไทย

ท้ายที่สุดภาพรวมของงานวิจัยนี้ ยังมีประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปในการดำเนินชีวิตประจำวันที่ความสัมพันธ์เชิงคู่รักเป็นส่วนสำคัญในชีวิตของบุคคลทั่วไปมากขึ้น โดยเป็นการทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของวิธีรับมือกับปัญหาของคู่รักเมื่อเกิดความขัดแย้ง

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามบนอินเทอร์เน็ต โดยมีข้อจำกัดคือผู้ตอบแบบสอบถามไม่ตั้งใจกรอก โดยในงานวิจัยคราวหน้าอาจมีสิ่งตอบแทนสำหรับการเสียเวลาหรืออาจมีการอธิบายให้เห็นถึงความสำคัญของแบบสอบถาม

ข้อจำกัดต่อไป คือ การที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องระลึกถึงเหตุการณ์ในอดีตหรือเหตุการณ์สมมุติจึงอาจส่งผลกระทบต่อความแม่นยำของผล โดยในครั้งหน้าอาจใช้ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคู่รักมาอยู่ในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งแล้วสังเกตพฤติกรรมแทนที่จะใส่แบบสอบถาม

นอกจากนี้ การวิจัยครั้งนี้ เก็บข้อมูลจากคู่รักเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งอาจไม่ครอบคลุม โดยในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรเก็บข้อมูลของบุคคลในความสัมพันธ์ทั้งสองฝ่าย

ท้ายที่สุด ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาระยะเวลาที่คบกันของกลุ่มตัวอย่าง ในครั้งต่อไปจะไม่เก็บข้อมูลเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพื่อความครอบคลุมของการศึกษาหรืออาจทดสอบว่าการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่นั้นมีผลอย่างไรต่อผลต่องานวิจัยบ้าง

รายการอ้างอิง

- Allen, E. S., Atkins, D. C., Baucom, D. H., Snyder, D. K., Gordon, K. C., & Glass, S. P. (2005). Intrapersonal, interpersonal, and contextual factors in engaging in and responding to extramarital involvement. *Clinical Psychology: Science and Practice, 12*(2), 101-130.
- Altman, I. (1974). The communication of interpersonal attitudes: An ecological approach. In *Foundations of interpersonal attraction* (pp. 121-142): Elsevier.
- Altman, I., & Taylor, D. A. (1973). *Social penetration: The development of interpersonal relationships*: Holt, Rinehart & Winston.
- Ames, C., Ames, R., & Felker, D. W. (1977). Effects of competitive reward structure and valence of outcome on children's achievement attributions. *Journal of Educational Psychology, 69*(1), 1.
- Arnett, J. J. (2007). Emerging adulthood: What is it, and what is it good for? *Child development perspectives, 1*(2), 68-73.
- Aronson, E., & Linder, D. (1965). Gain and loss of esteem as determinants of interpersonal attractiveness. *Journal of Experimental Social Psychology, 1*(2), 156-171.
- Baldwin, M. W. (1992). Relational schemas and the processing of social information. *Psychological bulletin, 112*(3), 461.
- Bandura, M., & Dweck, C. S. (1985). The relationship of conceptions of intelligence and achievement goals to achievement-related cognition, affect and behavior. *Unpublished manuscript, Harvard University*.
- Becker, H. S. (1960). Notes on the concept of commitment. *American journal of Sociology, 66*(1), 32-40.
- Bell, R. R., Turner, S., & Rosen, L. (1975). A multivariate analysis of female extramarital coitus. *Journal of Marriage and the Family, 375-384*.

- Berglas, S., & Jones, E. E. (1978). Drug choice as a self-handicapping strategy in response to noncontingent success. *Journal of personality and social psychology, 36*(4), 405.
- Berscheid, E. (1994). Interpersonal relationships. *Annual review of psychology, 45*(1), 79-129.
- Billings, A. (1979). Conflict resolution in distressed and nondistressed married couples. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 47*(2), 368.
- Birchler, G. R., Weiss, R. L., & Vincent, J. P. (1975). Multimethod analysis of social reinforcement exchange between maritally distressed and nondistressed spouse and stranger dyads. *Journal of personality and social psychology, 31*(2), 349.
- Blank, H., & Peters, J. H. (2010). Controllability and hindsight components: Understanding opposite hindsight biases for self-relevant negative event outcomes. *Memory & Cognition, 38*(3), 356-365.
- Blau, P. (1964). Exchange and power in social life.
- Brunson, B. I., & Matthews, K. A. (1981). The Type A coronary-prone behavior pattern and reactions to uncontrollable stress: An analysis of performance strategies, affect, and attributions during failure. *Journal of personality and social psychology, 40*(5), 906.
- Byrne, D., & Nelson, D. (1965). Attraction as a linear function of proportion of positive reinforcements. *Journal of personality and social psychology, 1*(6), 659.
- Carver, C. S., & Scheier, M. F. (2012). *Attention and self-regulation: A control-theory approach to human behavior*: Springer Science & Business Media.
- Cherlin, A. J., Levinger, G., & Moles, O. C. (1979). Divorce and Separation: Context, Causes and Consequences.
- Clore, G. L., & Byrne, D. (1974). A reinforcement-affect model of attraction. *Foundations of interpersonal attraction, 143-170*.

- Cramer, D. (2000). Relationship satisfaction and conflict style in romantic relationships. *The Journal of Psychology, 134*(3), 337-341.
- Critelli, J. W., & Dupre, K. M. (1978). Self-disclosure and romantic attraction. *The Journal of social psychology.*
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1964). The Empirical Exploration of Intrinsic Motivational. *Advances in experimental social psychology, 13*, 39.
- Diener, C. I., & Dweck, C. S. (1978). An analysis of learned helplessness: Continuous changes in performance, strategy, and achievement cognitions following failure. *Journal of personality and social psychology, 36*(5), 451.
- Diener, C. I., & Dweck, C. S. (1980). An analysis of learned helplessness: II. The processing of success. *Journal of personality and social psychology, 39*(5), 940.
- Druen, P. (1995). *Cumulative relationship experience and partner selection strategies : associations and implications for relationship quality.*
- Dweck, C., Tenney, Y., & Dinces, N. (1982). Implicit theories of intelligence as determinants of achievement goal choice. *Unpublished manuscript, Cambridge, MA.*
- Dweck, C. S., Chiu, C.-y., & Hong, Y.-y. (1995). Implicit theories and their role in judgments and reactions: A word from two perspectives. *Psychological inquiry, 6*(4), 267-285.
- Dweck, C. S., & Leggett, E. L. (1988). A social-cognitive approach to motivation and personality. *Psychological review, 95*(2), 256.
- Dweck, C. S., & Reppucci, N. D. (1973). Learned helplessness and reinforcement responsibility in children. *Journal of personality and social psychology, 25*(1), 109.

- Eidelson, R. J., & Epstein, N. (1982). Cognition and relationship maladjustment: Development of a measure of dysfunctional relationship beliefs. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 50*(5), 715.
- Farrell, E. W. (1985). *The role of motivational processes in transfer of learning*. Harvard Graduate School of Education,
- Festinger, L. (1962). *A theory of cognitive dissonance* (Vol. 2): Stanford university press.
- Fineberg, B. L., & Lowman, J. (1975). Affect and status dimensions of marital adjustment. *Journal of Marriage and the Family, 155*-160.
- Fletcher, G., & O., T., G. (1996). Close relationship lay theories: Their structure and function. G. J. O. Fletcher & J. Fit-ness (Eds.), *Knowledge structures in closerelationships: A so-cial psychological approach, 3*-24.
- Fletcher, G. J., Simpson, J. A., Thomas, G., & Giles, L. (1999). Ideals in intimate relationships. *Journal of personality and social psychology, 76*(1), 72.
- Forgas, J. P., Chan, N. Y., & Laham, S. M. (2001). Affective influences on thinking and behavior: Implications for clinical, applied and preventive psychology. *Applied and Preventive Psychology, 10*(4), 225-242.
- Franiuk, R., Cohen, D., & Pomerantz, E. M. (2002). Implicit theories of relationships: Implications for relationship satisfaction and longevity. *Personal Relationships, 9*(4), 345-367.
- Franiuk, R., Pomerantz, E. M., & Cohen, D. (2004). The causal role of theories of relationships: Consequences for satisfaction and cognitive strategies. *Personality and Social Psychology Bulletin, 30*(11), 1494-1507.
- G., B. E., & P., S. D. (1977). Marital Communication. *Journal of Communication, 27*(3), 92-97. doi:doi:10.1111/j.1460-2466.1977.tb02131.x

- Gable, S. L., Reis, H. T., Impett, E. A., & Asher, E. R. (2004). What do you do when things go right? The intrapersonal and interpersonal benefits of sharing positive events. *Journal of personality and social psychology*, *87*(2), 228.
- Glass, S. P., & Wright, T. L. (1977). The relationship of extramarital sex, length of marriage, and sex differences on marital satisfaction and romanticism: Athanasiou's data reanalyzed. *Journal of Marriage and the Family*, 691-703.
- Gottman, J., Markman, H., & Notarius, C. (1978). The typography of marital conflict. *Journal of Marriage and the Family*, *39*, 461-477.
- Gottman, J. M. (2013). *Marital interaction: Experimental investigations*: Elsevier.
- Gottman, J. M. (2014). *What predicts divorce?: The relationship between marital processes and marital outcomes*: Psychology Press.
- Hawkins, J. L. (1968). Associations between companionship, hostility, and marital satisfaction. *Journal of Marriage and the Family*.
- Heider, F. (2013). *The psychology of interpersonal relations*: Psychology Press.
- Hendrick, C., & Hendrick, S. (1986). A theory and method of love. *Journal of personality and social psychology*, *50*(2), 392.
- Hendrick, S. S. (1988). A generic measure of relationship satisfaction. *Journal of Marriage and the Family*, 93-98.
- Hendrick, S. S., Dicke, A., & Hendrick, C. (1998). The relationship assessment scale. *Journal of Social and Personal Relationships*, *15*(1), 137-142.
- Heyman, R. E. (2001). Observation of couple conflicts: Clinical assessment applications, stubborn truths, and shaky foundations. *Psychological assessment*, *13*(1), 5.
- Higgins, E. T. (1987). Self-discrepancy: a theory relating self and affect. *Psychological review*, *94*(3), 319.
- Hill, C. T., Rubin, Z., & Peplau, L. A. (1976). Breakups before marriage: The end of 103 affairs. *Journal of Social Issues*, *32*(1), 147-168.

- Hirschmann, A. O. (1970). Exit, voice, and loyalty: Responses to decline in firms, organizations, and states. *Harvard: Harvard UP.*
- Homans, G. C. (1974). Social behavior: Its elementary forms.
- Hong, Y.-y., Chiu, C.-y., & Dweck, C. S. (1995). Implicit theories of intelligence: Reconsidering the role of confidence in achievement motivation. In *Efficacy, agency, and self-esteem.* (pp. 197-216). New York, NY, US: Plenum Press.
- Insko, C. A., & Wilson, M. (1977). Interpersonal attraction as a function of social interaction. *Journal of personality and social psychology, 35*(12), 903.
- Jaffe, D. T., & Kanter, R. M. (1976). Couple strains in communal households: A four-factor model of the separation process. *Journal of Social Issues, 32*(1), 169-191.
- John, G., Cliff, N., Howard, M., Steve, B., Bruce, Y., & Mary Ellen, R. (1976). Behavior exchange theory and marital decision making. *Journal of personality and social psychology, 34*(1), 14.
- Johnson, M. D., Cohan, C. L., Davila, J., Lawrence, E., Rogge, R. D., Karney, B. R., . . . Bradbury, T. N. (2005). Problem-solving skills and affective expressions as predictors of change in marital satisfaction. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 73*(1), 15.
- Kammrath, L. K., & Dweck, C. (2006). Voicing conflict: Preferred conflict strategies among incremental and entity theorists. *Personality and Social Psychology Bulletin, 32*(11), 1497-1508.
- Keegan, R., Spray, C., Harwood, C., & Lavalley, D. (2011). From 'motivational climate' to 'motivational atmosphere': A review of research examining the social and environmental influences on athlete motivation in sport.
- Keller, J. (2007). Stereotype threat in classroom settings: The interactive effect of domain identification, task difficulty and stereotype threat on female

- students' maths performance. *British journal of educational psychology*, 77(2), 323-338.
- Kelley, H. H. (1978). *Interpersonal relations : a theory of interdependence / Harold H. Kelley, John W. Thibaut*. New York: Wiley.
- Khajeddin, N., Riahi, F., Salehi-Veysi, M., & Izadi-Mazidi, S. (2010). Effects of life skills workshops on marital satisfaction. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 4(2), 42-46.
- Kito, M. (2005). Self-disclosure in romantic relationships and friendships among American and Japanese college students. *The Journal of social psychology*, 145(2), 127-140.
- Knee, C. R. (1998). Implicit theories of relationships: Assessment and prediction of romantic relationship initiation, coping, and longevity. *Journal of personality and social psychology*, 74(2), 360.
- Knee, C. R., Nanayakkara, A., Vietor, N. A., Neighbors, C., & Patrick, H. (2001). Implicit theories of relationships: Who cares if romantic partners are less than ideal? *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27(7), 808-819.
- Knee, C. R., Patrick, H., & Lonsbary, C. (2003). Implicit theories of relationships: Orientations toward evaluation and cultivation. *Personality and Social Psychology Review*, 7(1), 41-55.
- Kolarska, L., & Aldrich, H. (1980). Exit, voice, and silence: Consumers' and managers' responses to organizational decline. *Organization Studies*, 1(1), 41-58.
- Kurdek, L. A. (1992). Dimensionality of the Dyadic Adjustment Scale: Evidence from heterosexual and homosexual couples. *Journal of Family Psychology*, 6(1), 22.
- Lawson, R. (2011). Concepts of ability and their effect on approaches to learning and motivational orientation.

- Lee, L., Loewenstein, G., Ariely, D., Hong, J., & Young, J. (2008). If I'm not hot, are you hot or not? Physical-attractiveness evaluations and dating preferences as a function of one's own attractiveness. *Psychological Science, 19*(7), 669-677.
- Leggett, E., & Dweck, C. (1986). *Individual differences in goals and inferences rules: sources of causal judgements*. Retrieved from
- Leggett, E. L. (1985). *Children's entity and incremental theories of intelligence: Relationships to achievement behavior*. Paper presented at the annual meeting of the Eastern Psychological Association, Boston.
- Lehr, A. T., & Geher, G. (2006). Differential effects of reciprocity and attitude similarity across long-versus short-term mating contexts. *The Journal of social psychology, 146*(4), 423-439.
- Levinger, G. (1979). A social exchange view on the dissolution of pair relationships. In *Social exchange in developing relationships* (pp. 169-193): Elsevier.
- Levinger, G. K., & Snoek, J. D. (1972). *Attraction in relationship: A new look at interpersonal attraction*: General Learning Press.
- March, J. G., & Simon, H. A. (1958). *Organizations*.
- Mellahi, K., Budhwar, P. S., & Li, B. (2010). A study of the relationship between exit, voice, loyalty and neglect and commitment in India. *Human Relations, 63*(3), 349-369.
- Montoya, R. M., Horton, R. S., & Kirchner, J. (2008). Is actual similarity necessary for attraction? A meta-analysis of actual and perceived similarity. *Journal of Social and Personal Relationships, 25*(6), 889-922.
- Morry, M. M. (2007). The attraction-similarity hypothesis among cross-sex friends: Relationship satisfaction, perceived similarities, and self-serving perceptions. *Journal of Social and Personal Relationships, 24*(1), 117-138.

- Mowday, R. T. (1981). Viewing turnover from the perspective of those who remain: The relationship of job attitudes to attributions of the causes of turnover. *Journal of Applied Psychology, 66*(1), 120.
- Murphy, D. C., & Mendelson, L. A. (1973). Communication and adjustment in marriage: Investigating the relationship. *Family Process, 12*(3), 317-326.
- Murray, S. L., Holmes, J. G., & Griffin, D. W. (1996). The self-fulfilling nature of positive illusions in romantic relationships: Love is not blind, but prescient. *Journal of personality and social psychology, 71*(6), 1155.
- Newcomb, T. M. (1968). Interpersonal balance. *Theories of cognitive consistency: A sourcebook, 28-51*.
- Nimtz, M. A. (2011). Satisfaction and contributing factors in satisfying long-term marriage: A phenomenological study.
- Okutan, N., Buyuksahin Sunal, A., & Sakalli Ugurlu, N. (2017). Comparing heterosexuals' and gay men/lesbians' responses to relationship problems and the effects of internalized homophobia on gay men/lesbians' responses to relationship problems in Turkey. *Journal of homosexuality, 64*(2), 218-238.
- Peterson, D. R. (1983). Conflict. *Close relationships, 360-396*.
- Pinder, C. C., & Harlos, K. P. (2001). Employee silence: Quiescence and acquiescence as responses to perceived injustice. In *Research in personnel and human resources management* (pp. 331-369): Emerald Group Publishing Limited.
- Pounder, J. S. (2007). Is student evaluation of teaching worthwhile? An analytical framework for answering the question. *Quality Assurance in Education, 15*(2), 178-191.
- Rubin, J. (1975). Conflict escalation and entrapment in international relations: A proposal. *Research proposal*.

- Rusbult, C. E. (1980). Commitment and satisfaction in romantic associations: A test of the investment model. *Journal of Experimental Social Psychology, 16*(2), 172-186.
- Rusbult, C. E., & Van Lange, P. A. (2003). Interdependence, interaction, and relationships. *Annual review of psychology, 54*(1), 351-375.
- Rusbult, C. E., & Zembrodt, I. M. (1983). Responses to dissatisfaction in romantic involvements: A multidimensional scaling analysis. *Journal of Experimental Social Psychology, 19*(3), 274-293.
- Rusbult, C. E., Zembrodt, I. M., & Gunn, L. K. (1982). Exit, voice, loyalty, and neglect: Responses to dissatisfaction in romantic involvements. *Journal of personality and social psychology, 43*(6), 1230.
- Sarason, I. G. (1975). Anxiety and self-preoccupation. *Stress and anxiety, 2*, 27-44.
- Schelling, T. C. (1956). An essay on bargaining. *The American Economic Review, 46*(3), 281-306.
- Seligman, M. E., Abramson, L. Y., Semmel, A., & Von Baeyer, C. (1979). Depressive attributional style. *Journal of abnormal psychology, 88*(3), 242.
- Senko, C., Hulleman, C. S., & Harackiewicz, J. M. (2011). Achievement goal theory at the crossroads: Old controversies, current challenges, and new directions. *Educational Psychologist, 46*(1), 26-47.
- Shieh, W.-Y. (1996). Close Relationships: What Couple Therapists Can Learn. *Journal of Marital and Family Therapy, 22*(4), 511.
- Sohn, D. (1977). Affect-generating powers of effort and ability self attributions of academic success and failure. *Journal of Educational Psychology, 69*(5), 500.
- Spanier, G. B. (1976). Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family, 15*-28.

- Sporakowski, M. J., & Hughston, G. A. (1978). Prescriptions for happy marriage: Adjustments and satisfactions of couples married for 50 or more years. *Family coordinator*, 321-327.
- Sprecher, S. (2002). Sexual satisfaction in premarital relationships: Associations with satisfaction, love, commitment, and stability. *Journal of sex research*, 39(3), 190-196.
- Stephanou, G. (2012). Romantic relationships in emerging adulthood: Perception-partner ideal discrepancies, attributions, and expectations. *Psychology*, 3(2), 150.
- Swann Jr, W. B., Jetten, J., Gómez, Á., Whitehouse, H., & Bastian, B. (2012). When group membership gets personal: a theory of identity fusion. *Psychological review*, 119(3), 441.
- Tesser, A., & Campbell, J. (1983). Self-definition and self-evaluation maintenance. *Psychological perspectives on the self*, 2, 1-31.
- Thibaut, J., & HH, K. (1959). The social psychology of groups.
- Treas, J., & Giesen, D. (2000). Sexual infidelity among married and cohabiting Americans. *Journal of marriage and family*, 62(1), 48-60.
- Vaughn, M. J., & Matyastik Baier, M. E. (1999). Reliability and validity of the relationship assessment scale. *American Journal of Family Therapy*, 27(2), 137-147.
- Walster, E., Aronson, V., Abrahams, D., & Rottman, L. (1966). Importance of physical attractiveness in dating behavior. *Journal of personality and social psychology*, 4(5), 508.
- Weiner, B., & Graham, S. (1984). An attributional approach to emotional development. *Emotions, cognition, and behavior*, 167-191.

Wills, T. A., Weiss, R. L., & Patterson, G. R. (1974). A behavioral analysis of the determinants of marital satisfaction. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 42*(6), 802.

Wine, J. (1971). Test anxiety and direction of attention. *Psychological bulletin, 76*(2), 92.

Wrzus, C., Hänel, M., Wagner, J., & Neyer, F. J. (2013). Social network changes and life events across the life span: a meta-analysis. *Psychological bulletin, 139*(1), 53.

เทพยายน, ว. (2009). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพ ความพึงพอใจ ใน ความสัมพันธ์ กับ รูปแบบความรักของคู่รัก: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก ก

ขั้นตอนการพัฒนามาตร

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบมาตรวัดการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ (Partner Fit Scale) มาตรฐานรูปแบบการรับมือกับปัญหา (Accommodation ELVN Scale) และ มาตรวัดความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ (Implicit Theories of Relationships Scale) โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง 100 คน เป็นหญิง 57 คนและชาย 43 คน อายุ 18 ปีขึ้นไป ผ่านโปรแกรม Google Docs

1) **มาตรวัดการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ (Partner Fit Scale)** เป็นมาตรที่ถูกพัฒนาโดย Franiuk (2010) โดยเป็นข้อกระทงแบบลิเคิร์ต 7 ระดับ โดยที่ 1 ตรงกับฉันทน้อยสุด และ 7 หมายถึงตรงกับฉันทมากที่สุด ซึ่งมีวิธีพัฒนาดังนี้

1.1) ผู้วิจัยได้แปลมาตรจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย แล้วส่งข้อกระทงให้ผู้เชี่ยวชาญคือ อาจารย์ ดร. ทิพย์นภา หวนสุริยาตรวจสอบด้านภาษาและความเหมาะสมของข้อกระทง ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 100 คนในขั้นสร้างมาตร

1.2) ผู้วิจัยคัดเลือกข้อกระทงจากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงที่ถูกคัดเลือกกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation; CITC) และที่สูงสุดในแต่ละด้าน เพื่อให้มาตรประกอบไปด้วยข้อกระทงที่มีคุณภาพเท่านั้น โดยข้อกระทง 7 ข้อมีค่า CITC ตั้งแต่ .449 ถึง .737 และค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .866

มิติ	ข้อกระทง	CITC
เดิบโตได้ ($\alpha = .898$)	Q7.6 ความสัมพันธ์ใดจะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้นเป็นเรื่องที่ถูก ลิขิตไว้ตั้งแต่แรกแล้ว	0.737
	Q7.1 คนที่จะมาเป็นคู่รักกันนั้น ถ้าเข้ากันได้ก็คือเข้ากันได้ ไม่อย่างนั้น ก็เข้ากันไม่ได้ไปเลย	0.728
	Q7.7 คนที่จะมาเป็นคู่รักกันนั้น ถ้าเข้ากันได้ก็คือเข้ากันได้ ไม่อย่างนั้น ก็เข้ากันไม่ได้ไปเลย	0.701
	Q7.4 ความสัมพันธ์ที่เริ่มต้นไม่ดีสุดท้ายมักจะไปไม่รอด	0.638
	Q7.2 ความสัมพันธ์ที่ประสบความสำเร็จ ส่วนมากขึ้นอยู่กับภาระคน ที่ใช่ให้เจอตั้งแต่แรก	0.618
	Q7.3 คนที่จะมาเป็นคู่รักกันนั้น บางคู่ถูกลิขิตมาให้ไปกันได้ แต่บางคู่ก็ ถูกลิขิตให้ไปกันไม่ได้	0.608

	Q7.5 หากไม่ใช่ความสัมพันธ์ที่ถูกลิขิตไว้ ไม่นานก็จะมีสัญญาณให้เห็น เองว่ามันไม่ใช่	0.449
--	---	-------

2) **มาตรวัดรูปแบบการรับมือกับปัญหา (Accommodation ELVN Scale)** เป็นมาตรที่ถูกพัฒนาโดย Rusbult (1991) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ สื่อสารโดยตรง เพิกเฉย รอคอยด้วยความจงรักภักดี และลาออกจากความสัมพันธ์ โดยเป็นข้อกระทงแบบลิเคิร์ท 7 ระดับ โดยที่ 1 หมายถึงตรงกับฉันน้อยสุด และ 7 ตรงกับฉันมากที่สุด รวมทั้งสิ้น 16 ข้อกระทงและผู้วิจัยได้เพิ่มข้อกระทงที่คิดขึ้นใหม่เข้าไปอีกมิติละ 8 ข้อกระทงจึงรวมเป็น 24 ข้อทั้งหมด

2.1) ผู้วิจัยได้แปลมาตรจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย แล้วส่งข้อกระทงให้ผู้เชี่ยวชาญคือ อาจารย์ ดร. ทิพย์นภา หวนสุริยาตรวจสอบด้านภาษาและความเหมาะสมของข้อกระทง ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 100 คนในชั้นสร้างมาตร

2.2) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาคัดเลือกข้อกระทง โดยดูจากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงที่ถูกคัดเลือกกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation; CITC) และที่สูงที่สุดในแต่ละด้าน เพื่อจะให้มาตรประกอบไปด้วยข้อกระทงที่มีคุณภาพเท่านั้น แล้วนำข้อกระทงเหล่านั้นมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (exploratory factor analysis; EFA) ซึ่งจากการวิเคราะห์ได้ตัดข้อกระทงที่ 5 เนื่องจากตัดแล้วค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟาของครอนบาคเพิ่มขึ้นและได้วิเคราะห์ใหม่แล้วตัด ข้อ 24, 8, และ 15 เนื่องจากค่าแฟคเตอร์โหลดดิ่งต่ำกว่า .3 จนได้ค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟาของครอนบาค ค่าแฟคเตอร์โหลดดิ่ง (Factor Loading) และ CITC สำหรับแต่ละมิติดังต่อไปนี้

ทิศทาง	มิติ	ข้อกระทง	ค่าแฟคเตอร์ โหลดตั้ง	CITC
ทางลบ (α = .785)	Exit (α = .723)	Q6.13. เวลาที่คนรักของฉันทำพฤติกรรม อะไรแย่ๆ กับฉัน ฉันมักเอาคืนด้วยการทำ พฤติกรรมแย่ ๆ กลับบ้าง	0.696	0.586
		Q6.21. เวลาที่คนรักทำให้ฉันโกรธ ฉันมักทำ ให้เขาโกรธบ้าง	0.649	0.528
		Q6.17. เวลาคนรักของฉันไม่ทำตามสัญญา ฉันมักทำแบบเดียวกับที่เขาทำกับฉัน	0.613	0.586
		Q6.9. เวลาคนรักของฉันทำอะไรไม่รักษา น้ำใจฉัน ฉันมักทำอะไรเพื่อไล่เขาไปให้พ้นๆ	0.566	0.606
		Q6.1. เวลาคนรักของฉันพูดจาไม่ดีกับฉัน ฉันชู้ว่าจะไปจากเขา	0.477	0.389
	Neglect (α = .861)	Q6.20. เวลาที่คนรักทำให้ฉันโกรธ ฉันมักไม่ พูดอะไรกับเขา	-0.793	0.654
		Q6.16. เวลาคนรักของฉันหยาบคายกับฉัน ฉันมักเพิกเฉยต่อสถานการณ์ไปเลย	-0.636	0.580
		Q6.12. เวลาคนรักของฉันพูดไม่ดีกับฉัน ฉัน มักนอนอยู่เฉยๆ ไม่จัดการปัญหานั้นตรง ๆ	-0.532	0.598
		Q6.4. เวลาที่คนรักของฉันทำพฤติกรรม อะไรแย่ๆ ฉันมักใช้เวลากับเขาน้อยลง	-0.496	0.395

ทิศทาง	มิติ	ข้อกระทง	ค่าแฟคเตอร์ โหลดตั้ง	CITC
ทางบวก (α = .832)	Voice (α = .783)	Q6.6. เวลาคนรักของฉันพูดจาไม่ดีกับฉัน ฉันมักคุยกับเขาถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อหาทางออก	0.824	0.752
		Q6.18. เวลาที่คนรักทำให้ฉันโกรธ ฉันมักพยายามพูดคุยเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา	0.759	0.697
		Q6.22. เวลาคนรักของฉันไม่ทำตามสัญญา ฉันมักเข้าไปถามเหตุผลกับเขาเพื่อทำความเข้าใจ	0.75	0.662
		Q6.10. เวลาคนรักของฉันทำอะไรไม่รักษาใจฉัน ฉันมักพยายามแก้ไขและเยียวยาสถานการณ์	0.725	0.757
		Q6.14. เวลาที่คนรักของฉันทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ฉันจะคุยกับเขาอย่างใจเย็น	0.676	0.624
	Loyalty (α = .807)	Q6.2. เวลาคนรักของฉันหยาบคายกับฉัน ฉันพยายามแก้ไขและทำให้สถานการณ์ดีขึ้น	0.36	0.460
		Q6.11. เวลาคนรักของฉันหยาบคายกับฉัน ฉันมักพยายามเข้าใจเขาและลืมนั่นเสีย	0.829	0.691
		Q6.3. เวลาคนรักของฉันทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ฉันมักยกโทษให้เขาและลืมนั่นเสีย	0.750	0.516
		Q6.23. เวลาคนรักของฉันไม่ทำตามสัญญา ฉันมักให้อภัยเขา	0.565	0.567
		Q6.19. เวลาที่คนรักทำให้ฉันโกรธ ฉันมักนึกถึงส่วนดีๆ ของเขาแล้วลืมนั่นเสีย	0.485	0.488
		Q6.7. เวลาคนรักของฉันทำอะไรไม่รักษาใจฉัน ฉันมักรอให้สถานการณ์ดีขึ้นอย่างใจเย็น	0.33	0.441

3) **มาตรวัดความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ (Implicit Theories of Relationships Scale)** เป็นมาตรที่ถูกพัฒนาโดย Knee (2003) ประกอบด้วย 2 มิติ คือ ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ กับความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบชะตาลิขิต โดยเป็นข้อกระทงแบบลิเคิร์ต 7 ระดับ โดยที่ 1 ตรงกับฉันทน้อยสุด และ 7 หมายถึงตรงกับฉันทมากที่สุด รวมทั้งสิ้น 22 ข้อกระทงด้วยกัน แต่ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกด้านความเชื่อเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเติบโตได้ จึงใช้ข้อกระทงเพียง 11 ข้อ

3.1) ผู้วิจัยแปลมาตรจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย แล้วส่งข้อกระทงให้ผู้เชี่ยวชาญคือ อาจารย์ ดร. ทิพย์นภา หวนสุริยาตรวจสอบด้านภาษาและความเหมาะสมของข้อกระทง ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 100 คนในขั้นสร้างมาตร

3.2) ผู้วิจัยจะคัดเลือกข้อกระทงจากค่าอัลฟาระหว่างข้อกระทงที่ถูกคัดเลือกกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation; CITC) และที่สูงสุดในแต่ละด้าน เพื่อจะให้มีมาตรประกอบไปด้วยข้อกระทงที่มีคุณภาพเท่านั้น แล้วนำข้อกระทงเหล่านั้นมาวิเคราะห์ความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis; EFA) โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟาของครอนบาค ค่าแฟคเตอร์โหลดดิ่ง และ CITC ดังต่อไปนี้

มิติ	ข้อกระทง	ค่าแฟคเตอร์โหลดดิ่ง	CITC
เติบโตได้ ($\alpha = .898$)	Q8.14. อุปสรรคและความท้าทายในความสัมพันธ์สามารถทำให้ความรักที่ทั้งคู่มีให้กันแข็งแกร่งขึ้น	0.880	0.81
	Q8.12. ความสัมพันธ์ที่ประสบความสำเร็จ พัฒนาขึ้นจากความพยายามและการแก้ไขสิ่งที่ไม่เข้ากันของคู่รัก	0.807	0.74
	Q8.13. ความสัมพันธ์ที่ประสบความสำเร็จ ส่วนมากขึ้นอยู่กับกรเรียนรู้วิธีแก้ไขความขัดแย้งกับคู่รักอย่างถูกวิธี	0.779	0.69
	Q8.11. ความสัมพันธ์ในอุดมคติเกิดจากการใช้เวลาค่อย ๆ พัฒนา	0.756	0.698
	Q8.15. ปัญหาในความสัมพันธ์สามารถทำให้คู่รักใกล้ชิดกันมากขึ้น	0.739	0.69
	Q8.16. ที่ความสัมพันธ์ล้มเหลวเป็นเพราะคู่รักมีความพยายามไม่มากพอที่จะระงับความสัมพันธ์นั้น	0.704	0.672

Q8.21. ความสัมพันธ์ที่ประสบความสำเร็จนั้นต้องการการดูแลเป็นประจำ	0.644	0.579
Q8.18. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ต้องใช้เวลาและความพยายามมาก	0.635	0.633
Q8.17. หากมีความพยายามมากพอ ความสัมพันธ์ใดๆ ก็สามารถประสบความสำเร็จได้	0.598	0.59
Q8.19. หากไม่มีปัญหาในความสัมพันธ์บ้างเป็นครั้งคราว ความสัมพันธ์จะไม่มีวันแข็งแกร่งขึ้น	0.536	0.535
Q8.20. การโต้เถียงกันมักช่วยให้ความสัมพันธ์พัฒนามากขึ้น	0.376	0.394

ภาคผนวก ข

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ ปี (เศษของปี ถ้าเกิน 6 เดือนคิดเป็น 1 ปี)
3. ระดับการศึกษา
 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. สถานภาพสมรส
 โสด สมรส หย่าร้าง/แยกกันอยู่

ส่วนที่ 2 มาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์

1. คนรักของฉันมีลักษณะตามที่ฉันต้องการ
ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	
2. โดยทั่วไป ฉันพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างฉันกับคนรัก
ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	
3. เมื่อเปรียบเทียบกับคู่รักส่วนใหญ่ฉันคิดว่าความสัมพันธ์ของฉันกับคนรักดี
ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	
4. ฉันนึกเสียใจที่ได้มีความสัมพันธ์กับคนรักคนนี้
ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	
5. ความสัมพันธ์ระหว่างฉันกับคนรักตรงตามที่ฉันคาดหวัง
ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	

ส่วนที่ 3 มาตรฐานรูปแบบการรับมือกับปัญหา

Q6.1. เวลาคนรักของฉันพูดจาไม่ดีกับฉัน ฉันขู่ว่าจะไปจากเขา

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

Q6.2. เวลาคนรักของฉันหยาบคายกับฉัน ฉันพยายามแก้ไขและทำให้สถานการณ์ดีขึ้น

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

Q6.3. เวลาคนรักของฉันทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ฉันมักยกโทษให้เขาและลืมมันเสีย

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

Q6.4. เวลาที่คนรักของฉันทำพฤติกรรมอะไรแย่ๆ ฉันมักใช้เวลากับเขาน้อยลง

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

Q6.5. เวลาคนรักของฉันหยาบคายกับฉัน ฉันมักรู้สึกโกรธมากจนอยากเดินออกจากห้องเสียเดี๋ยวนั้น

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

Q6.6. เวลาคนรักของฉันพูดจาไม่ดีกับฉัน ฉันมักคุยกับเขาถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อหาทางออก

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

Q6.7. เวลาคนรักของฉันทำอะไรไม่รักษาน้ำใจฉัน ฉันมักรอให้สถานการณ์ดีขึ้นอย่างใจเย็น

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

Q6.8. เวลาคนรักของฉันทำอะไรไม่รักษาน้ำใจฉัน ฉันมักหลีกเลี่ยงไม่จัดการกับสถานการณ์นั้น

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

Q6.9. เวลาคนรักของฉันทำอะไรไม่รักษาน้ำใจฉัน ฉันมักทำอะไรเพื่อไล่เขาไปให้พ้นๆ

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

Q6.10. เวลาคนรักของฉันทำอะไรไม่รักษาน้ำใจฉัน ฉันมักพยายามแก้ไขและเยียวยาสถานการณ์

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
-----------	--	--	-------	--	--	-----------

- 1 2 3 4 5 6 7
- Q6.11. เวลาคนรักของฉันหยาบคายกับฉัน ฉันมักพยายามเข้าใจเขาและลืมนั่นเสีย
ไม่ตรงเลย อาจจะ ตรงที่สุด
1 2 3 4 5 6 7
- Q6.12. เวลาคนรักของฉันพูดไม่ดีกับฉัน ฉันมักนอนอยู่เฉยๆ ไม่จัดการปัญหานั้นตรงๆ
ไม่ตรงเลย อาจจะ ตรงที่สุด
1 2 3 4 5 6 7
- Q6.13. เวลาที่คนรักของฉันทำพฤติกรรมอะไรแย่ๆ กับฉัน ฉันมักเอาคืนด้วยการทำพฤติกรรมแย่ๆ
กลับบ้าง
ไม่ตรงเลย อาจจะ ตรงที่สุด
1 2 3 4 5 6 7
- Q6.14. เวลาที่คนรักของฉันทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ฉันจะคุยกับเขาอย่างใจเย็น
ไม่ตรงเลย อาจจะ ตรงที่สุด
1 2 3 4 5 6 7
- Q6.15. เวลาคนรักของฉันพูดจาไม่ดีกับฉัน ฉันมักอดทนและรองานกว่าอารมณ์ของเขาจะเปลี่ยนไป
ไม่ตรงเลย อาจจะ ตรงที่สุด
1 2 3 4 5 6 7
- Q6.16. เวลาคนรักของฉันหยาบคายกับฉัน ฉันมักเพิกเฉยต่อสถานการณ์ไปเลย
ไม่ตรงเลย อาจจะ ตรงที่สุด
1 2 3 4 5 6 7
- Q6.17. เวลาคนรักของฉันไม่ทำตามสัญญา ฉันมักทำแบบเดียวกับที่เขาทำกับฉัน
ไม่ตรงเลย อาจจะ ตรงที่สุด
1 2 3 4 5 6 7
- Q6.18. เวลาที่คนรักทำให้ฉันโกรธ ฉันมักพยายามพูดคุยกู้เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา
ไม่ตรงเลย อาจจะ ตรงที่สุด
1 2 3 4 5 6 7
- Q6.19. เวลาที่คนรักทำให้ฉันโกรธ ฉันมักนึกถึงส่วนดีๆ ของเขาแล้วลืมนั่นเสีย
ไม่ตรงเลย อาจจะ ตรงที่สุด
1 2 3 4 5 6 7
- Q6.20. เวลาที่คนรักทำให้ฉันโกรธ ฉันมักไม่พูดอะไรกับเขา
ไม่ตรงเลย อาจจะ ตรงที่สุด

6. ความสัมพันธ์นี้จะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้นเป็นเรื่องที่ถูกลิขิตไว้ตั้งแต่แรกแล้ว

ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	

7. ความสัมพันธ์นี้จะประสบความสำเร็จและยืนยวนั้นจะต้องรู้สึกกว่าใช่ตั้งแต่แรก

ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	

8. การที่ความสัมพันธ์มีปัญหาตั้งแต่เริ่มต้น เป็นสัญญาณว่าความสัมพันธ์นั้นจะไปไม่รอด

ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	

9. ความสัมพันธ์ที่ล้มเหลวนั้นแสดงว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ได้ถูกลิขิตไว้แต่แรก

ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	

10. การมีปัญหาในช่วงเริ่มต้นความสัมพันธ์ใหม่ ๆ เป็นสัญญาณบ่งบอกว่าคู่รักคู่นั้นเข้ากันไม่ได้

ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	

11. ความสัมพันธ์ในอุดมคติเกิดจากการใช้เวลาค่อย ๆ พัฒนา

ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	

12. ความสัมพันธ์ที่ประสบความสำเร็จ พัฒนาขึ้นจากความพยายามและการแก้ไขสิ่งที่ไม่เข้ากันของคู่รัก

ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	

13. ความสัมพันธ์ที่ประสบความสำเร็จ ส่วนมากขึ้นอยู่กับการเรียนรู้วิธีแก้ไขความขัดแย้งกับคู่รักอย่างถูกวิธี

ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	

14. อุปสรรคและความท้าทายในความสัมพันธ์สามารถทำให้ความรักที่ทั้งคู่มีให้กันแข็งแกร่งขึ้น

ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7	

15. ปัญหาในความสัมพันธ์สามารถทำให้คู่รักใกล้ชิดกันมากขึ้น

ไม่ตรงเลย				อาจจะ			ตรงที่สุด
-----------	--	--	--	-------	--	--	-----------

- 1 2 3 4 5 6 7
16. ที่ความสัมพันธ์ล้มเหลวเป็นเพราะคู่รักมีความพยายามไม่มากพอที่จะประคองความสัมพันธ์นั้น
- ไม่ตรงเลย อาจจะเป็น ตรงที่สุด
- 1 2 3 4 5 6 7
17. หากมีความพยายามมากพอ ความสัมพันธ์ใด ๆ ก็สามารบประสบความสำเร็จได้
- ไม่ตรงเลย อาจจะเป็น ตรงที่สุด
- 1 2 3 4 5 6 7
18. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ต้องใช้เวลาและความพยายามมาก
- ไม่ตรงเลย อาจจะเป็น ตรงที่สุด
- 1 2 3 4 5 6 7
19. หากไม่มีปัญหาในความสัมพันธ์บ้างเป็นครั้งคราว ความสัมพันธ์จะไม่มีวันแข็งแกร่งขึ้น
- ไม่ตรงเลย อาจจะเป็น ตรงที่สุด
- 1 2 3 4 5 6 7
20. การโต้เถียงกันมักช่วยให้ความสัมพันธ์พัฒนามากขึ้น
- ไม่ตรงเลย อาจจะเป็น ตรงที่สุด
- 1 2 3 4 5 6 7
21. ความสัมพันธ์ที่ประสบความสำเร็จนั้นต้องการการดูแลเป็นประจำ
- ไม่ตรงเลย อาจจะเป็น ตรงที่สุด
- 1 2 3 4 5 6 7

ส่วนที่ 5 มาตรการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติ

สำหรับคำถามต่อไปนี้ กรุณาวางกลมเลขที่ตรงกับความรู้สึกของคุณที่สุด

1. คู่ครองในปัจจุบันคือเนื้อคู่ของฉัน

ไม่ตรงเลย อาจจะเป็น ตรงที่สุด

1 2 3 4 5 6 7

2. ฉันเชื่อว่ามีคนอื่นๆ อีกหลายคนที่จะเหมาะกับฉันมากกว่าคู่ครองในปัจจุบัน

ไม่ตรงเลย อาจจะเป็น ตรงที่สุด

1 2 3 4 5 6 7

3. ฉันไม่สามารถหาคู่ครองที่เหมาะสมกับฉันได้มากกว่าคู่ครองในปัจจุบันแล้ว

ไม่ตรงเลย		อาจจะ				ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4. คู่ครองในปัจจุบันของฉันทันนั้นใกล้เคียงกับการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติของฉันทันมากที่สุดที่ฉันทันจะหาได้แล้ว

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

5. มีคนบนโลกอีกหลายคนที่ใกล้เคียงกับการรับรู้ว่าคุณครองตรงกับอุดมคติของฉันทันมากกว่าคู่ครองในปัจจุบันของฉันทัน

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

6. คู่ครองในปัจจุบันเป็นคนที่ใช่สำหรับฉันทัน

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

7. คู่ครองในปัจจุบันของฉันทันเป็นคนที่ฉันทันจะแต่งงานด้วย

ไม่ตรงเลย			อาจจะ			ตรงที่สุด
1	2	3	4	5	6	7

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

วสพร ไชยะกุล จบการศึกษาปริญญาตรีจากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
ปัจจุบันทำงานที่บริษัท ทีเอส เทคโนโลยี เป็นล่ามภาษาญี่ปุ่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายการอ้างอิง

(Kline, 2016)

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY